

(*)Facultade de Bioloxía

Presentación

<http://bioloxia.uvigo.es/en/faculty/presentation>

Dean Team

(*)
<http://bioloxia.uvigo.es/gl/facultade/equipo-decanal>

Web

<http://bioloxia.uvigo.es/en/>

Grado en Biología

Subjects

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V02G030V01801	Drafting and execution of projects	2nd	6
V02G030V01901	Agri-food analysis and diagnostic	1st	6
V02G030V01902	Environmental analysis and diagnosis	1st	6
V02G030V01903	Clinical diagnosis and analysis	1st	6
V02G030V01904	Environmental impact evaluation	1st	6
V02G030V01905	Biodiversity: management and conservation	1st	6
V02G030V01906	Pollution	2nd	6
V02G030V01907	Animal production	1st	6
V02G030V01908	Microbial Production	1st	6
V02G030V01909	Plant Production	1st	6
V02G030V01910	Management and Conservation of spaces	1st	6
V02G030V01911	Quality management and control	1st	6
V02G030V01981	Internships	2nd	6
V02G030V01991	Final Year Dissertation	2nd	18

IDENTIFYING DATA

Drafting and execution of projects

Subject	Drafting and execution of projects			
Code	V02G030V01801			
Study programme	Grado en Biología			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Mandatory	Year 4th	Quadmester 2nd
Teaching language	Spanish			
Department				
Coordinator	Gallego Veigas, Pedro Pablo			
Lecturers	Díaz Vilariño, Lucía Gallego Veigas, Pedro Pablo González Cespón, José Luis Pedrol Bonjoch, María Nuria			
E-mail	pgallego@uvigo.es			
Web				
General description	This subject will enter to the student in the methodology, direction, management and organisation of projects of investigation/company within the scope of the Biology. After studying the subject, the student owes to be able to draft, and schedule projects of investigation/company related with the Biology.			
Schedule of kinds:	Available in # http://bioloxia.uvigo.es/*ge/*docencia/schedules			

Training and Learning Results

Code

A2	Students should know how to apply their knowledge to their work or vocation in a professional way. They also should have the competences that are usually proved through the elaboration and defence of arguments and the resolution of problems within their study field.
A3	Students should prove ability for information-gathering and interpret important data (usually within their study field) to judge relevant social, scientific or ethical topics.
A4	Students should able to communicate information, ideas, issues and solutions to all audiences (specialist and unskilled audience).
B2	Ability of reading and analyzing scientific papers and having critical assessment skills to understand data collection, deducing the main idea from the least relevant ones and basing on the correponding conclusions.
B4	Ability in handling experimental tools, both scientific and computer technology equipment that support the search for solutions to problems related to the basic knowledge of biology and with those of a concrete labour context.
B5	Understanding of the levels of organization of living beings from a structural (molecular, cellular and organic) and functional point of view by observing their relations with the environment and other organisms, as well as their appearances in situations of environmental alteration.
B7	Collection of information about issues of biologic interest, analysis and emission of critical opinions and reason them including the reflection about social and/or ethical aspects related to the issue.
C10	Analysing and assessing the adaptation of living beings to the environment.
C12	Cataloguing, mapping, assessing, preserving, restoring and managing natural and biological resources.
C13	Assessing environmental impact. Diagnosing and solving environmental issues
C14	Realising the analysis, control and purifying of waters.
D3	Development of oral and writting communication abilities
D4	Acquisition of foreign language knowledge related to the study field

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Know the professional competitions that the title and the legislation award to the Graduated in Biology.	A2 B7 C14
Know the typology of projects and own studies of the professional fields of the biologist.	B4 B5
Know and handle the concepts and the relative terminology to the Editorial and Execution of Projects.	B2 C10 C13
Obtain information and interpret results of projects.	A3 B2 C13
Know the methods of management and evaluation of projects.	B2 B4
Know, understand and apply the relative valid legislation to the management, evaluation and execution of projects.	A2 B2 B7

Know use the general methodology stop the editorial and manufacture of projects and studies.	A4	B4	C12
			C13
Know the basic concepts of economy stop the realization of projects and studies.	A2		
Comprise the developmental phases of one project elaborating *cronogramas, studies of feasibility and of *rendibilidade.	A2		C10
			C14
Apply knowledges and relative technology to the Editorial and Execution of Projects in aspects related with the development and implantation of the systems of management.	A2		C14
Take part in the direction, editorial and execution of projects.	A2	B4	C12
	A3		C13
	A4		
Comprise the social projection of the Editorial and Execution of Projects and his repercussion in the professional exercise.	A2	B2	C10
		A4	C14
Apply knowledges of Editorial and Execution of Projects for *asesorar, supervise and *peritar on scientific aspects-technical, ethical, legal and partner-economic related with the Biology.		C14	D3
			D4

Contents

Topic	
Block 0	Presentation of the matter
Seminars.	Professional competences of biologists. Documents and Studies: assessments, and public bidding in biology. Entrepreneurship, innovation, and self-employment. Tools to attain a successful professional future: active research of effective employment.
Practical methodology for the preparation of projects and studies.	Memory of project and diagram. Memory of activity of a biological process
Block 1.- Project: definition and structure	
Practical methodology for the preparation of projects and studies.	Bases of the graphic representation space Distribution justified (flat)
Block 2.- Graphic documentation.	
Practical methodology for the preparation of projects and studies.	Planning of resources Preparation of a budget
Block 3.- Planning and budget	
Practical methodology for the preparation of projects and studies.	Technicians of communication effective Presentations
Block 4.- Presentation of the project	
Practical classes	Practice 1.- Structure, organisation and diagram of processes. Practice 2.- Representation of diagrams and spaces by means of programming of *CAD. Practice 3.- Management and planning of projects. Practice 4.- Design of presentations

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	0	2
Lecturing	11	11	22
Practices through ICT	8	8	16
Collaborative Learning	8	16	24
Seminars	9	9	18
Project	0	20	20
Project	0	20	20
Objective questions exam	2	6	8
Presentation	6	14	20

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	Presentation of the educational guide, detailing the explanation and its relation to the thematic blocks. They expose the dynamics and the work done. Creation of groups of work Explanation of the evaluation of the subject

Lecturing	Sessions of theoretical teaching where the/to professor/offers it an overview of the subject to treat, indicating the key concepts for his understanding.
Practices through ICT	Activity of acquisition of knowledges, basic skills and handle of specific programs of the different sections of the project.
Collaborative Learning	Preparation of a project of biology in groups that represent a challenge in the sanitary field, industrial and/or environmental (with students of other degrees, if possible) . They will employ methodologies like *Design *Thinking, Learning in Service and Learning Based in Problems to design the project.
Seminars	Sessions of handle of real documents so that they know the typology of the main projects in the field of the biology.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Seminars	They will hold different seminars that will comprise part of the theory and another of study in groups. It will loan single attention for each case.
Practices through ICT	They will do different practicals in the classroom individually and in small groups, mentored by the professors of the subjects.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Project	Biological Report of the Project: Students, in small groups, will prepare the corresponding section that will include productive activities related to any one of the biological fields (One Health, Industrial, or Environmental).	35	
Project	Technical Report of the Project: The students of the subject, in small groups, will prepare the technical report of the project. This report will include all relevant technical appendices such as graphic design and budget, following the structure, organization, and diagrams explained in theory and developed during practical sessions.	35	
Objective questions exam	Assessments for evaluating the competencies acquired will include short-answer questions on theory and practical assignments	10	B5 C10 B7 C14
Presentation	Students will present the complete project (biological report + technical report) in groups during a professional day.	20	A2 B2 C10 D3 A3 B4 C12 D4 A4 B5 C13 B7 C14

Other comments on the Evaluation

Continuous Evaluation:

To pass the subject under continuous evaluation, it will be essential to obtain at least 30% of the total score in each of the four assessments. If this threshold is met in all assessments, the overall grade will be the weighted sum (prorated according to the described percentages) of the four assessments.

The subject is considered failed if this minimum limit is not met in all or some of the assessments, or if the overall grade does not reach 5. In such cases:

1. The record will show "FAIL" with either the lowest score obtained in the assessments that did not meet the minimum limit, or the corresponding overall grade.
2. The student will need to pass the parts that did not reach the minimum in the second examination call. The scores from the parts that surpassed 5 will be saved until the next call.

Each individual examination will have a weighting factor on the group work (project) that it evaluates.

The presentation dates for the report and the project will be announced in the presentation class and can be consulted on the MooVi platform.

Global Evaluation:

Students who opt for global evaluation must individually take the exam, submit a report on biological aspects, another on engineering aspects, and give an oral presentation of their complete project.

To pass the subject under global evaluation, it will be essential to obtain at least 30% of the total score in each of the four assessments. If this threshold is met in all assessments, the overall grade will be the weighted sum (prorated according to the described percentages) of the four assessments.

The examination dates can be consulted at the following link: <http://bioloxia.uvigo.es/eres/docencia/examenes>

Sources of information

Basic Bibliography

Navas López, J.A. y Guerras Marín, L.A., **La Dirección Estratégica de la Empresa. Teoría y Aplicaciones**, 2007,
Camprubí i García, Pere, **La profesión de Biólogo**, 1997,
González Cespón, José Luis, **Apuntes de la materia**,

Complementary Bibliography

www.biologosdegalicia.org,
Correa, I., **Manual de licitaciones públicas**, 2002,
Palomar Olmeda, A., **Guía de concursos y licitaciones**, 2002,
PmBok Guide, **A guide to the Project Management Body of Knowledge**, 2014,
Antonio Colmenar, **Gestión de proyectos con microsoft project 2010**, 2011,
Harold Kerzner, **Project management. A systems approach to planning, scheduling and controlling**, 2011,

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Final Year Dissertation/V02G030V01991

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Final Year Dissertation/V02G030V01991

Subjects that it is recommended to have taken before

Quality management and control/V02G030V01911

IDENTIFYING DATA**Análise e diagnóstico agroalimentario**

Subject	Análise e diagnóstico agroalimentario			
Code	V02G030V01901			
Study programme	Grao en Bioloxía			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Bioloxía funcional e ciencias da saúde Química analítica e alimentaria			
Coordinator	Iglesias Blanco, Raúl			
Lecturers	Gago Martínez, Ana González Abril, Ana Iglesias Blanco, Raúl Leao Martins, Jose Manuel Osorio Novas, Elisa			
E-mail	rib@uvigo.es			
Web				
General description	Materia eminentemente práctica deseñada para que o alumno adquira as competencias básicas no campo da detección, identificación e control de riscos alimentarios de orixe biolóxica. Tras unha breve introdución teórica na que se presentarán os aspectos fundamentais e importancia da seguridade alimentaria e trazabilidade, se realizarán unha serie de técnicas de referencia empregadas na análise de riscos microbiológicos, parasitológicos e químicos (de orixe biolóxica) presentes en alimentos. A formación non presencial estará orientada á interpretación dos resultados analíticos obtidos durante as sesións prácticas, á resolución de casos prácticos similares aos que se poden presentar nun laboratorio de análise agroalimentaria, e/ou á busca de información complementaria que permita ao alumno ter unha visión integral da disciplina.			

O horario da materia pode consultarse no seguinte enlace: <http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/horarios>

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

- A1 Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúa tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
- A2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
- A3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- A4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.
- A5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
- B2 Capacidade de lectura e análise de documentos científicos e de interpretar datos e informacóns, extraendo o esencial do accesorio ou secundario, e de fundamentar debidamente as pertinentes conclusións.
- B3 Adquirir coñecementos xerais das materias básicas da bioloxía, tanto a nivel teórico como experimental, sen descartar unha maior especialización en materias que se orientan a un ámbito profesional concreto.
- B4 Capacidade para manexar ferramentas experimentais, incluíndo a instrumentación científica e informática, que apoien a busca de solucións a problemas relacionados co coñecemento básico da bioloxía e con aqueles propios dun contexto laboral.
- B7 Saber recompilar información sobre temas de interese de ámbito biolóxico, analizala e emitir xuízos críticos e razoados sobre estes, incluíndo cando sexa precisa a reflexión sobre aspectos sociais e/ou éticos relacionados coa temática.
- B10 Desenvolver as capacidades analíticas e de abstracción, a intuición e o pensamento lóxico e rigoroso a través do estudo da bioloxía e as súas aplicacións.
- B11 Saber comunicar a todo tipo de audiencias (especializadas ou non) de xeito claro e preciso coñecementos, metodoloxías, ideas, problemas e solucións relacionadas con distintos ámbitos da bioloxía.
- B12 Capacidade para identificar as súas propias necesidades formativas no campo da bioloxía e en ámbitos laborais concretos, e de organizar a súa aprendizaxe cun alto grao de autonomía en calquera contexto.
- C3 Identificar, analizar e caracterizar mostras de orixe biolóxica, incluídas as de orixe humana, e as súas posibles anomalías
- C4 Isolar, analizar e identificar biomoléculas, virus, células, tecidos e órganos
- C5 Cultivar microorganismos, células, tecidos e órganos

C8 Avaliar o funcionamento de sistemas fisiológicos interpretando parámetros vitais
C14 Realizar análises, control e depuración das augas
C18 Producir, transformar, controlar e conservar produtos agroalimentarios
C19 Identificar, xerir e comunicar riscos agroalimentarios e ambientais
C21 Realizar e interpretar bioensaios e diagnósticos biológicos
C22 Identificar, caracterizar e utilizar bioindicadores
C25 Obter información, desenvolver experimentos e interpretar os resultados
C29 Asesorar e peritar sobre aspectos científico-técnicos, éticos, legais e socio-económicos relacionados coa bioloxía
C31 Coñecer e manexar instrumentación científico-técnica
C32 Capacidade para coñecer e manexar os conceptos e a terminoloxía propios ou específicos
C33 Capacidade para comprender a proxección social da bioloxía
D1 Desenvolver a capacidade de análise e síntese
D2 Adquirir a capacidade de organizar e planificar as tarefas e o tempo
D3 Desenvolver habilidades de comunicación oral e escrita
D4 Adquirir coñecementos de lingua extranjeira relativos ao ámbito de estudo
D5 Empregar recursos informáticos relativos ao ámbito de estudo
D6 Saber buscar e interpretar información procedente de fontes diversas
D7 Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva
D8 Desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma
D9 Traballar en colaboración ou formando equipos de carácter interdisciplinar
D10 Desenvolver o razoamento crítico
D11 Adquirir un compromiso ético coa sociedade e a profesión
D14 Adquirir habilidades nas relacións interpersoais
D15 Desarrollar a creatividade, a iniciativa e o espírito emprendedor
D16 Asumir un compromiso coa calidade
D17 Desenvolver a capacidade de autocriticidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer os principais riscos que comprometen a seguridade alimentaria	A1	B2	C3	D1
	A2	B3	C4	D2
	A4	B7	C14	D3
	A5	B11	C19	D4
		B12	C29	D5
			C32	D6
				D7
				D8
				D9
				D14
Coñecer a importancia dos sistemas de trazabilidade na industria alimentaria	A1	B3	C18	D11
	A2	B7	C19	D16
	A5	B12	C29	
			C32	
Coñecer os principios básicos da análise e diagnóstico agroalimentario	A1	B2	C3	D1
	A2	B3	C4	D2
	A3	B7	C5	D3
	A4	B11	C14	D4
	A5	B12	C18	D5
			C19	D6
			C25	D7
			C32	D8
				D9
				D14
				D16
				D17

Coñecer os distintos tipos de mostras agroalimentarias, as técnicas de mostraxe e os principais métodos analíticos que se empregan nos laboratorios de análise e diagnóstico agroalimentario	A1 A2 A3 A4 A5 B12 C22 C25 C31 D14 D16 D17	B2 B3 B4 B7 B11 C21 C22 C25 C31 D9 D14 D16 D17	C3 C4 C5 C14 C19 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D17	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D17
Adquirir os coñecementos necesarios para interpretar correctamente as probas analíticas	A1 A5 B4 B7 B10 B12 C31 C32 D9 D14 D16 D17	B2 B3 C14 C19 C21 C22 C31 C32 D8 D9 D14 D16 D17	C3 C4 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D17	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D17
Coñecer a lexislación relativa a seguridade alimentaria e análise e diagnóstico agroalimentario	A1 A3 A5 B12 C29 C32 D10 D11 D16	B3 B7 B12 C22 C29 C32 D8 D10 D11 D16	C18 C19 C22 D8 D10 D11 D16	D5 D6 D8 D10 D11 D16
Aplicar o coñecemento da análise e diagnóstico agroalimentario para illar, identificar, manexar e analizar espécimes, mostras e substancias de orixe biolóxica que serven de alimentos, ou están presentes neles constituíndo perigos e/ou defectos alimentarios, e caracterizar os seus constituyentes celulares e/ou moleculares.	A2 A3 A4 A5 B10 B11 B12 C25 C31 D10 D11 D14 D16 D17	B2 B3 B4 B7 C14 C19 C22 C25 C31 D9 D10 D11 D14 D16 D17	C3 C4 C5 C14 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D14 D16 D17	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D14 D16 D17
Analizar e interpretar o funcionamento dos seres vivos, no que se refire ás respostas do ser humano aos perigos alimentarios de orixe biolóxica, e destes últimos aos distintos tratamentos de transformación alimentaria.	A2 A3 A5 B7 B10 B12 D7 D8 D9 D10 D11 D14 D16 D17	B2 B3 B4 B7 B10 B12 D7 D8 D9 D10 D11 D14 D16 D17	C8 C21 C25 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D14 D16 D17	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D14 D16 D17
Aplicar coñecementos e técnicas propios da análise e diagnóstico agroalimentario para mellorar a xestión do medio no que se refire ao control de determinados perigos biolóxicos	A2 A3 A5 B7 B10 B12 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D17	B2 B3 B4 B7 C21 C22 B12 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D17	C14 C18 C19 C21 D5 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D17	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D14 D16 D17

Aplicar coñecementos e tecnoloxía relativos á análise e diagnóstico agroalimentario en aspectos relacionados coa producción, explotación, análise e diagnóstico de procesos e recursos biolóxicos relacionados coa industria e a seguridade alimentarias.	A2	B2	C3	D1
	A3	B3	C14	D2
	A5	B4	C18	D3
	B7	C19	D4	
	B10	C22	D5	
	B12		D6	
			D7	
			D8	
			D9	
			D14	
			D15	
			D17	
Obter información, desenvolver experimentos e interpretar resultados no campo da análise e diagnose agroalimentaria	A3	B2	C3	D1
	A5	B4	C4	D2
	B10	C5	D4	
		C18	D5	
		C19	D6	
		C21	D7	
		C22	D10	
		C25	D16	
		C31		
Comprender a proxección social da análise e diagnóstico agroalimentario e a súa repercusión no exercicio profesional	A2	B7	C19	D1
	A5	B12	C33	D2
			D3	
			D4	
			D5	
			D6	
			D7	
			D8	
			D9	
			D14	
			D16	
			D17	
Aplicar coñecementos de análise e diagnóstico agroalimentario para asesorar, supervisar e peritar sobre aspectos científico-técnicos, éticos, legais e socio-económicos relacionados coa seguridade alimentaria	A2	B2	C18	D1
	A3	B3	C19	D2
	A5	B7	C29	D3
		B10	D4	
		B12	D5	
			D6	
			D7	
			D8	
			D9	
			D14	
			D16	
			D17	

Contidos

Topic

Introdución á análise e diagnóstico agroalimentario	Seguridade alimentaria e trazabilidade Perigos/riscos e defectos alimentarios O sistema APPCC O Codex Alimentarius
Riscos alimentarios biolóxicos (I)	Microorganismos patóxenos transmitidos por alimentos Microorganismos que condicionan a calidade alimentaria Técnicas de detección e identificación Lexislación
Riscos alimentarios biolóxicos (II)	Parásitos zoonóticos transmitidos por alimentos Parásitos que condicionan a calidade alimentaria Técnicas de detección e identificación Lexislación
Riscos alimentarios químicos	Contaminantes inorgánicos Contaminantes orgánicos (naturais e antropoxénicos) Técnicas de detección Lexislación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	6	8	14
Prácticas de laboratorio	38	38	76
Estudo de casos	4	30	34
Exame de preguntas obxectivas	1	16	17
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	8	9

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Clases introductorias de 50 min nas que se introducirá o alumno no campo da seguridade alimentaria, presentando os conceptos básicos relacionados coa detección e control de perigos/riscos e defectos de orixe biolóxica en alimentos
Prácticas de laboratorio	Sesiões de prácticas en laboratorio orientadas á aprendizaxe dunha serie de técnicas analíticas que permiten a detección e identificación de microorganismos, parásitos e substancias contaminantes de orixe biolóxica en diversas mostras alimentarias. Durante, ou tras a finalización das sesións prácticas, os alumnos deberán resolver, mediante traballo autónomo, unha serie de cuestións formuladas polos profesores en relación ás técnicas analíticas empregadas e aos riscos alimentarios detectados. A resolución de cuestionarios e/ou realización de breves informes permitirá ao alumno completar a súa formación presencial e adquirir unha visión integral da disciplina
Estudo de casos	Os estudiantes recibirán instrucións e unha serie de casos prácticos relacionados coa análise de alimentos, que deberán resolver traballando en pequenos grupos. As sesións dedicadas para esta actividade utilizaranse para supervisar a evolución do traballo realizado polos diferentes grupos, e se é o caso, reorientar ao alumnado (sesión de control intermedia; 1 h), así como para a presentación e defensa dos casos, unha vez resoltos (3 h).

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos	O profesorado orientará ao alumnado sobre as principais tarefas a realizar na actividade de seminarios, e comprobará que o traballo en grupo vai na dirección axeitada e estase a realizar sen problemas. Cando isto non sexa así, procederáse a reconducir a situación.
Prácticas de laboratorio	O profesorado supervisará o traballo de laboratorio dos alumnos de cada grupo, correxindo os errores detectados no desempeño das técnicas e atendendo todas as cuestións que poidan surdir ao longo das sesións prácticas.
Lección maxistral	O profesorado tentará facer as clases maxistráis participativas para que os alumnos poidan plantear preguntas e, incluso, breves debates.

Avaluación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Prácticas de laboratorio	Avaliaranse a actitude e as capacidades e destrezas adquiridas polos alumnos durante as prácticas, así como a capacidade para redactar breves informes e/ou dar respuestas axeitadas e ben argumentadas a cuestionarios formulados en relación coas actividades realizadas durante estas sesións.	40	A1	B2	C3	D1

Estudo de casos	Avaliaranse os avances alcanzados na resolución dos casos prácticos durante a sesión de control intermedia, e a adecuación da resolución final entregada por escrito así como a súa presentación e defensa durante o seminario final.	20	A1 B2 C3 D1 A2 B3 C4 D2 A3 B7 C14 D3 A4 B11 C18 D4 A5 B12 C19 D5 C21 D6 C22 D7 C29 D8 C31 D9 C32 D10 C33 D14 D15 D17
Exame de preguntas obxectivas	Este exame, que incluirá preguntas obxectivas (preguntas tipo test e preguntas de resposta curta), será parte dunha Proba final integradora, que supoñerá un 40% da nota final da materia. Na devandita proba avaliaranse os coñecementos adquiridos polos alumnos ao longo das sesións teóricas e prácticas da materia, e a capacidade para interpretar e argumentar correctamente unha análise de alimentos.	26.8	A1 B2 C3 D1 A2 B3 C4 D3 A4 B10 C14 D7 B11 C18 D10 C19 D16 C22 C29 C31 C32 C33
Exame de preguntas de desenvolvemento	Este exame, que tamén formará parte da Proba final integradora que supoñerá o 40% da nota final da materia, avaliará a capacidade do alumnado para resolver diversos casos ou situacións prácticas relacionadas coa análise agroalimentaria de forma argumentada.	13.2	A1 B2 C3 D1 A2 B3 C4 D3 A4 B10 C14 D7 B11 C18 D10 C19 D16 C22 C29 C31 C32 C33

Other comments on the Evaluation

1. Dado que as actividades de formación e avaliação programadas dentro das **Prácticas de Laboratorio** e do **Estudo de casos** (incluída a sesión de control intermedio) están deseñadas para formar ao alumnado en habilidades e competencias directamente relacionadas co exercicio da profesión no campo da análise e diagnóstico agroalimentario, **a asistencia e participación do alumnado en ambas as actividades availables é obligatoria, de tal maneira que a ausencia ou non realización inxustificada destas actividades impedirá superar a materia**. Por tanto, considerando a natureza práctica e os resultados de formación e aprendizaxe que se persegue alcanzar con ambas as metodoloxías, **o alumnado que opte pola modalidade de avaliação global tamén deberá realizar obligatoriamente estas actividades**.
2. **Para aprobar a materia será necesario alcanzar unha cualificación global final de 5,0 (sobre 10)**, unha vez sumadas as cualificacións ponderadas obtidas nas de **Prácticas (40%), Estudo de casos (20%) e Proba final integradora (40%; 26,8% preguntas obxectivas e 13,2% preguntas de desenvolvemento)**. Con todo, **para poder superar a materia, e poder sumar as cualificacións obtidas en todas as actividades availables, deberá alcanzarse unha nota mínima de 4,0 (sobre 10) en cada unha das partes (Química Analítica, Microbiología e Parasitología) que integrarán a Proba final**. Os alumnos que non cumpran este requisito na primeira oportunidade serán cualificados na acta coa nota máis alta alcanzada nas partes suspensas, e **deberán repetir na segunda oportunidade (xullo) as partes da proba nas que non alcanzasen o 4,0**. Loxicamente, os alumnos que se atopen nesta situación conservarán a nota da/s parte/s superada/s ($\geq 4,0$) en primeira oportunidade e das Prácticas e Estudo de casos, para telas en conta na nota final. **Na segunda oportunidade, será tamén imprescindible alcanzar o 4,0 en todas as partes obxecto de recuperación**.

As datas da proba final integradora pódense consultar na seguinte ligazón:<http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/examenes>.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Doyle, M.P, Díez-González, F., Hill, C, **Food Microbiology. Fundamentals and Frontiers.**, 5^a ed., ASM Press, 2019

Shibamoto, T., Bjeldanes, L., **Introduction to food toxicology**, 2nd. ed., Academic Press, 2009

Labbé, R.G., García, S., **Guide to Foodborne Pathogens**, 2nd ed., Wiley, 2013

Xiao, L., Ryan, U., Feng, Y, **Biology of Foodborne Parasites**, CRC Press, 2015

Complementary Bibliography

Montville, T.J., Matthews, K.R. , Kalmia, E., Kniel, K.E., **Food Microbiology**, 4th ed., ASM Press, 2017

Lawley, R., Curtis, L., Davies, J, **The food safety hazard guidebook**, 2nd Ed., RSC Publishing, 2012

Juneja, V.K., Sofos, J.N., **Pathogens and toxins in foods. Challenges and Interventions**, ASM Press, 2009

Tennant, D.R., **Food chemical risk analysis**, Blackie-Chapman & Hall, 1997

International Commision on Microbiological Specifications of Foods (ICMSF), **Microorganisms in Food 1-8**, 1996

U.S. Food and Drug Administration, **FDA's Bacteriological Analytical Manual (BAM)**,

Ortega, Y.R., **Foodborne parasites**, Springer, 2009

Agencia Española de Seguridad Alimentaria y Nutrición (AECOSAN),

https://www.aesan.gob.es/AECOSAN/web/home/aecasan_inicio.htm,

European Food Safety Authority (EFSA), <https://www.efsa.europa.eu/en>,

CODEX ALIMENTARIUS (International Food Standards), <http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/es/>,

Gajadhar, A., **Foodborne parasites in the food supply web: Occurrence and control**, 1st Ed., Woodhead Publishing,

2015

Ryan, K.J., N. Ahmad, J.A. Alspaugh, et al., **Sherris & Ryan's Medical Microbiology**, 8th, Mc Graw Hill, 2022

Recomendacóns

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Análise e diagnóstico clínico/V02G030V01903

Análise e diagnóstico medioambiental/V02G030V01902

IDENTIFYING DATA**Análise e diagnóstico medioambiental**

Subject	Análise e diagnóstico medioambiental			
Code	V02G030V01902			
Study programme	Grao en Bioloxía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Optional	Year 4	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán			
Department	Bioloxía vexetal e ciencias do solo Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinator	Delgado Núñez, Cristina			
Lecturers	Calviño Cancela, María Delgado Núñez, Cristina Muñoz Sobrino, Castor Noguera Amorós, Jose Carlos Soto González, Benedicto			
E-mail	cdelgado.cristina@gmail.com			
Web				
General description	Esta materia pretende suministrar os coñecementos necesarios e ferramentas básicas para a análise e diagnóstico do medioambiente. Horarios: http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/horarios/			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Capacidade de lectura e análise de documentos científicos e de interpretar datos e informacóns, extraendo o esencial do accesorio ou secundario, e de fundamentar debidamente as pertinentes conclusóns.
B3	Adquirir coñecementos xerais das materias básicas da bioloxía, tanto a nivel teórico como experimental, sen descartar unha maior especialización en materias que se orientan a un ámbito profesional concreto.
B4	Capacidade para manexar ferramentas experimentais, incluíndo a instrumentación científica e informática, que apoien a busca de solucións a problemas relacionados co coñecemento básico da bioloxía e con aqueles propios dun contexto laboral.
B7	Saber recompilar información sobre temas de interese de ámbito biolóxico, analizala e emitir xuízos críticos e razoados sobre estes, incluíndo cando sexa precisa a reflexión sobre aspectos sociais e/ou éticos relacionados coa temática.
B10	Desenvolver as capacidades analíticas e de abstracción, a intuición e o pensamento lóxico e rigoroso a través do estudo da bioloxía e as súas aplicacións.
B11	Saber comunicar a todo tipo de audiencias (especializadas ou non) de xeito claro e preciso coñecementos, metodoloxías, ideas, problemas e solucións relacionadas con distintos ámbitos da bioloxía.
B12	Capacidade para identificar as súas propias necesidades formativas no campo da bioloxía e en ámbitos laborais concretos, e de organizar a súa aprendizaxe cun alto grao de autonomía en calquera contexto.
C3	Identificar, analizar e caracterizar mostras de orixe biolóxica, incluídas as de orixe humana, e as súas posibles anomalías
C5	Cultivar microorganismos, células, tecidos e órganos
C8	Avaliar o funcionamento de sistemas fisiológicos interpretando parámetros vitais
C13	Avaliar os impactos ambientais. Diagnosticar e solucionar problemas medioambientais
C14	Realizar análises, control e depuración das augas
C19	Identificar, xerir e comunicar riscos agroalimentarios e ambientais
C21	Realizar e interpretar bioensaios e diagnósticos biolóxicos
C22	Identificar, caracterizar e utilizar bioindicadores
C25	Obter información, desenvolver experimentos e interpretar os resultados
C29	Asesorar e peritar sobre aspectos científico-técnicos, éticos, legais e socio-económicos relacionados coa bioloxía

C31 Coñecer e manexar instrumentación científico-técnica
C32 Capacidade para coñecer e manexar os conceptos e a terminoloxía propios ou específicos
C33 Capacidade para comprender a proxección social da bioloxía
D1 Desenvolver a capacidade de análise e síntese
D2 Adquirir a capacidade de organizar e planificar as tarefas e o tempo
D3 Desenvolver habilidades de comunicación oral e escrita
D4 Adquirir coñecementos de lingua extranxeira relativos ao ámbito de estudo
D5 Empregar recursos informáticos relativos ao ámbito de estudo
D6 Saber buscar e interpretar información procedente de fontes diversas
D7 Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva
D8 Desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma
D9 Traballar en colaboración ou formando equipos de carácter interdisciplinar
D10 Desenvolver o razonamento crítico
D11 Adquirir un compromiso ético coa sociedade e a profesión
D12 Comportarse con respecto á diversidade e a multiculturalidade
D13 Sensibilización polos temas medioambientais
D14 Adquirir habilidades nas relacións interpersoais
D15 Desarrollar a creatividade, a iniciativa e o espírito emprendedor
D16 Asumir un compromiso coa calidade
D17 Desenvolver a capacidade de autocriticá
D18 Desenvolver a capacidade de negociación

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer os principios básicos da análise e diagnóstico ambiental	A1 B4	C3 C5 C8 C13 C14 C19 C21 C22 C25 C29 C31 C32	D8 D9 D10 D12 D13 D14 D15 D15 D15 D15 D15 D15 D15	
Coñecer os distintos tipos de mostras ambientais, as técnicas de mostraxe e os principais métodos analíticos que se empregan en análise e diagnóstico ambiental	B4	C3 C5 C8 C13 C14 C19 C21 C22 C25 C29 C31 C32	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18	

Adquirir os coñecementos necesarios para interpretar correctamente as probas analíticas	B3 B4 B7 B10	C3 C5 C8 C13 C14 C19 C21 C22 C25 C29 C31 C32	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Coñecer a lexislación relativa a saúde e protección ambiental e análise e diagnóstico ambiental	A1	C29 C32 C33	D6
Aplicar o coñecemento de análise e diagnóstico ambiental para illar, identificar, manexar e analizar espécimes e mostras de orixe biolóxica	A2 A3	B4 C3 C5 C8 C13 C14 C19 C21 C22 C25 C29 C31 C32	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D13 D15
Analizar e interpretar o funcionamento dos seres vivos	A1 A2 A3 B10	B3 B4 B7 C3 C8 C21 C22 C25 C29 C31 C32	D1 D6
Aplicar coñecementos e técnicas propios da análise e diagnóstico ambiental en diferentes procesos relacionados coa xestión do medio	A2 B10	B3 B4 C13 C21 C29	D1 D4 D5 D7 D9 D15 D16
Aplicar coñecementos e tecnoloxía relativos á análise e diagnóstico ambiental en aspectos relacionados coa análise e diagnóstico de procesos e recursos biolóxicos	A2 A3	C8 C13 C21 C29	D1 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D12 D13 D15 D17
Obter información, desenvolver experimentos e interpretar resultados	A3 A5 B4 B7 B10 B12	B2 B3 C25 C31 C32	D1 D6
Comprender a proxección social da análise e diagnóstico ambiental e a súa repercusión no exercicio profesional	A2	C33	D11 D16

Aplicar coñecementos de análise e diagnóstico ambiental para asesorar, supervisar e peritar sobre aspectos científico-técnicos, éticos, legais e socio-económicos relacionados cos seres vivos e medio	A2	C13	D1
	A3	C29	D3
	A4	D4	
		D5	
		D6	
		D7	
		D8	
		D10	
		D13	
		D15	
		D17	
Coñecer e manexar os conceptos, terminoloxía e instrumentación científico-técnica relativos á análise e diagnóstico ambiental	A1	B3	C3
		B4	C5
		B11	C8
			D6
			C13
			D7
			C14
			D9
			C19
			C21
			C22
			C25
			C29
			C31
			C32

Contidos

Topic

Tema 1. Introdución xeral.	Deterioro ambiental, crecemento demográfico e cambio global. Concienciación en materia de medioambiente e desenvolvemento da lexislación ambiental.
Tema 2. Programas e redes de seguemento ambiental.	Toma de datos ambientais. Programas e redes en funcionamento, ámbito territorial (Xunta, Europa, ...) e enfoques.
Tema 3. Ferramentas de análises.	Metodoloxías xerais de análises e diagnóstico ambiental. Teledetección. Inventarios. Toma de datos de campo e indicadores ecolóxicos.
Tema 4. Análise e diagnóstico da atmosfera, a auga e o solo.	Parámetros indicadores e estado da atmosfera, a auga e o solo. Atmosfera: liñas de actuación e normativa. Gases efecto invernadoiro e calidade do aire. Auga: xestión da auga, Directiva Marco da auga Europea. Demarcacóns hidrográficas. Análises e diagnóstico ambiental. Calidade de solos: índices e indicadores
Tema 5. Análise e diagnóstico da biodiversidade e os hábitats.	Parámetros indicadores e estado da biodiversidade e os hábitats. Directiva hábitats. Seguemento e conservación. Biodiversidade e especies ameazadas.
Tema 6: Sistemas socioecolóxicos, servizos ecosistémicos e desenrollo sostible	Sistemas socioecolóxicos Tipos de servicios ecosistemicos Sistemas adaptativos complexos Obxetivos de desenrollo sostible Antropoceno
Prácticas	-Análise e diagnóstico de solos degradados. -Análise e diagnóstico de hábitats. -Análise e Diagnóstico Ambiental baseado en indicadores vexetais. -Análise e Diagnóstico Ambiental baseado en indicadores animais.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	12	36	48
Prácticas de laboratorio	45	9	54
Traballo tutelado	0	45	45
Debate	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación dos conceptos fundamentais do temario co apoio de medios audiovisuais.

Prácticas de laboratorio	Os alumnos realizarán prácticas de laboratorio e de campo relacionadas coa mostraxe, tratamento e análise de diferentes mostras ambientais sometidas a diversas presións antropoxénicas, incluindo solos, auga e organismos vivos, e se realizarán analises estadísticas cando corresponda. Realizarán tamén visitas a laboratorios de referencia.
Traballo tutelado	Os alumnos realizarán un traballo tutelado por diferentes profesores da materia sobre estudos de investigación xa publicados que discutirán de forma crítica en relación co seu plantexamento e metodoloxía
Debate	Os alumnos debatirán na aula sobre diferentes temas medioambientais incluindo os temas dos traballos tutelados, facendo preguntas os seus propios compañeiros sobre os temas escollidos

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atenderanse todas as cuestións plantexadas polos alumnos relativas aos contidos das sesións maxistras nas mesmas sesións ou en tutorías.
Prácticas de laboratorio	Atenderanse todas as cuestións expostas polos alumnos relativas aos contidos das prácticas nas propias prácticas ou en tutorías.
Traballo tutelado	Atenderanse as cuestións expostas polos alumnos relativas aos contidos do traballo e en sesións explicativas sobre os mesmos desenvolvidas na aula ou en tutorías.

Avaluación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Lección maxistral	Os contidos da lección maxistral evaluaranse mediante probas objetivas con preguntas tipo test e de resposta curta, nun exame final escrito.	40	A1	B2	C3	D1
			A2	B3	C13	D10
			A3	C19	D11	C21
				C22		C32
				C29		
Prácticas de laboratorio	Valoraranse mediante preguntas obxectivas os coñecementos adquiridos en prácticas mediante preguntas en cuestionarios que deberán ser entregados o profesorado.	30	A2	B3	C3	D5
			A5	B4	C5	D7
				C8	D9	C13
				C14	D12	C19
				C21	D13	C22
				C25	D14	C25
				C31	D16	C32
Traballo tutelado	Os traballos tutelados evaluarase mediante a entrega dun primeiro borrador do traballo (con exposición oral) e dun traballo escrito. Valorarase a capacidade de análise, de síntese e de expresión, a relevancia da bibliografía consultada, así como o dominio dos temas tratados na asignatura.	20	A2	B2	C8	D2
			A3	B4	C21	
Debate	Debatirse na aula sobre diferentes temas de actualidade e sobre os traballos tutelados presentados polos diferentes grupos.	10	A2	B3	C8	D2
			A3	B4	C21	

Other comments on the Evaluation

A asistencia a todas as sesións prácticas e a entrega das memorias de prácticas e obligatoria. Precísase alcanzar unha nota mínima de 5 en cada unha das calificacións (exame final, prácticas e traballo) para aprobar a asignatura. Se non se supera esa calificación nalgunha das partes, a nota final será a que obteña nesa parte limitante.

En convocatorias diferentes á ordinaria, a evaluación será mediante a nota dun exame escrito pero o alumno terá que ter asistido a todas as sesións prácticas e entregado todos os traballos de prácticas e ter nota de mais de un 5 no traballo para poder aprobar a materia.

Somentes se gardarán as notas do traballo e cuestionarios de prácticas para a segunda convocatoria. Considerarase un N.P. cando o alumno non se presente ao exame escrito, independientemente de que teña presentado o traballo e cuestionarios.

Datas de exames: Pódense consultar no seguinte enderezo: <http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/examenes/>

No caso de que non se pudera realizar os exames de maneira presencial optarase nesta materia, por unha avaliación non presencial con un exame escrito a realizar a través das plataformas da Universidade de Vigo ou un exame oral.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Carretero Peña, A., **Aspectos ambientales. Identificación y evaluación**, 2ª edición, Aenor,
Capó, M., **Principios de ecotoxicología: Diagnóstico, tratamiento y gestión del medio ambiente**,
Darbra M., Ronza A., Casal J., Stojanovic T.A., Wooldridge C., **The Self Diagnosis Method: A new methodology to assess environmental management in sea ports**, Elsevier, 2004
Delgado C., Pardo I. & García L., **Diatom communities as indicators of ecological status in Mediterranean temporary streams (Balearic Islands, Spain)**, Elsevier, 2012

Complementary Bibliography

Aguiló Alonso, M. et al., **Guía para la elaboración de estudios del medio físico: contenido y metodologías.**, Ministerio de Medio Ambiente,
van de Bund, W.J. (ed.), **Water Framework Directive intercalibration technical report. Part 1: Rivers.**, JRC Scientific and Technical Reports,
Poikane, S. (ed.), **Water Framework Directive intercalibration technical report. Part 2: Lakes**, JRC Scientific and Technical Reports,
Newman, M.C., William Henry Clements, W. H. Boca Raton, **Ecotoxicology: a comprehensive treatment.**, CRC Press,
Sibly, R. M.; Walker, C. H., **Principles of ecotoxicology**, CRC,
Lal, R., **Soil Quality and Agricultural Sustainability**, Ann Arbor Press,
Sullivan, P., **El Manejo Sostenible de Suelos**, NCAT,

Recomendaciones

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Biodiversidade: Xestión e conservación/V02G030V01905

Avaliación de impacto ambiental/V02G030V01904

Xestión e conservación de espazos/V02G030V01910

IDENTIFYING DATA

Análise e diagnóstico clínico

Subject	Análise e diagnóstico clínico			
Code	V02G030V01903			
Study programme	Grao en Bioloxía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Optional	Year 4	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Bioquímica, xenética e inmunoloxía			
Coordinator	González Fernández, María África			
Lecturers	García Hevia, Lorena González Fernández, María África Verísimo García, Joel Zoni , Valeria			
E-mail	africa@uvigo.es			
Web				
General description	Materia de carácter teórico-práctico deseñada para desenvolver competencias e habilidades que permitan ao estudiantado entender as bases dos procesos bioquímicos e Inmunológicos con maior impacto na saúde humana. Trataranse aspectos relativos á aplicación das determinacións bioquímicas e inmunolóxicas para o diagnóstico e seguimento de enfermidades humanas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B2	Capacidade de lectura e análise de documentos científicos e de interpretar datos e informacións, extraendo o esencial do accesorio ou secundario, e de fundamentar debidamente as pertinentes conclusións.
B3	Adquirir coñecementos xerais das materias básicas da bioloxía, tanto a nivel teórico como experimental, sen descartar unha maior especialización en materias que se orientan a un ámbito profesional concreto.
B4	Capacidade para manexar ferramentas experimentais, incluíndo a instrumentación científica e informática, que apoien a busca de solucións a problemas relacionados co coñecemento básico da bioloxía e con aqueles propios dun contexto laboral.
C3	Identificar, analizar e caracterizar mostras de orixe biolóxica, incluídas as de orixe humana, e as súas posibles anomalías
C4	Isolar, analizar e identificar biomoléculas, virus, células, tecidos e órganos
C6	Avaliar e interpretar actividades metabólicas
C10	Analizar e interpretar as adaptacións dos seres vivos ao medio
C15	Dscribir, analizar, avaliar e planificar o medio físico. Interpretar a paisaxe
C17	Identificar e obter produtos naturais de orixe biolóxica
D3	Desenvolver habilidades de comunicación oral e escrita
D4	Adquirir coñecementos de lingua extranjeira relativos ao ámbito de estudo

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Entender os fundamentos metodolóxicos e interpretación dos resultados das probas analíticas e inmunolóxicas para a emisión dun diagnóstico fiable.	A2	B2	C3	D3
	A3	B3	C4	D4
	B4	C6		
		C10		
		C15		
		C17		
Identificar os distintos tipos de mostras clínicas humanas, os métodos de procesado e as probas analíticas que se empregan nos laboratorios de Bioquímica e Inmunoloxía clínica.	A2	B3	C3	D3
		C4		
		C6		
		C15		
		C17		

Coñecer os fundamentos e as aplicacións da bioquímica clínica para o diagnóstico de enfermidades, analizando os factores que poden afectar o resultado dunha analítica.	A2 A3 B4	B2 B3 C6 C10 C15 C17	C3 D4	D3
Explicar os mecanismos de regulación da resposta inmunitaria humana, as súas alteracións en procesos patolóxicos e estratexias inmunoterapéuticas.	A2 A3 B4	B2 B3 C10 C15 C17	C6 C10 C15 C17	D4
Comprender a proxección social das probas analíticas e a súa repercusión no exercicio profesional.	A2 A3	B2 C10 C17	C10 D3	D4

Contidos

Topic

Tema 1. Fases do diagnóstico. Fase preanalítica.

Obtención de especímens. POCT.

Tema 2. Control de calidad no laboratorio clínico. Selección e validación de métodos.

Tema 3. Valor diagnóstico das probas clínicas.

Valores de referencia e interpretación dos resultados.

Tema 4. Elementos básicos de Bioquímica Clínica.

Valor semiológico da determinación de magnitudes bioquímicas: analitos e metabolismo.

Tema 5. Diagnóstico clínico de alteracións de órganos e sistemas. Paneis de probas diagnósticas e a súa interpretación.

Tema 6. Metabolismo da glicosa. Metabolismo óseo. Metabolismo dos lípidos.

Tema 7. Función hepática. Función do rin.

Enfermedade cardíaca.

Tema 8. Introdución á Inmunoloxía clínica.

Técnicas más empregadas na Inmunoloxía clínica/Anticorpos monoclonais.

Tema 9. Inmunodeficiencias. Técnicas de diagnóstico e estudo da evolución de inmunodeficiencias primarias e secundarias.

Tema 10. Enfermidades autoinflamatorias e autoinmunitarias. Tipos, técnicas de diagnóstico, terapias e estudo da evolución.

Tema 11. Vacinación-resposta á vacina-Diagnóstico de infección. Técnicas para avaliar resposta humorala (Acs) e celular.

Tema 12. Transplantes e rexeitamento inmunitario. Ensaios para avaliar biocompatibilidade e evolución do Transplante.

Tema 13. Cancro. Inmunoensaios para o estudo de tumores do sangue e sólidos. Enfermidade mínima residual. Inmunoterapias fronte ao cancro.

Tema 14. Fertilidade. Aspectos inmunolóxicos que afectan ó embarazo. Ensaios para avaliar problemas de fertilidade de causa inmunolóxica.

Tema 15. Hipersensibilidade. Tipos de hipersensibilidade e pseudoalergia. Técnicas de diagnóstico e estudo de evolución da enfermidade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección magistral	18	36	54
Prácticas de laboratorio	28	26	54
Seminario	2	8	10
Exame de preguntas obxectivas	1	6	7
Práctica de laboratorio	4	8	12

Estudo de casos	2	4	6
Exame de preguntas obxectivas	1	6	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos fundamentos e principios básicos da bioquímica e da inmunoloxía clínicas. Preténdese que o alumno adquira coñecementos básicos relacionados co control da calidade, probas diagnósticas, metodoloxías e interpretación de resultados. Como apoio ás explicacións teóricas, proporcionarase aos alumnos o material docente apropiado a través da plataforma Moovi do Campus Virtual.
Prácticas de laboratorio	O traballo no laboratorio está dirixido a conseguir competencias na realización das probas analíticas e interpretación dos resultados, co obxectivo de formar ao alumno nas actividades levadas a cabo nos laboratorios de Bioquímica ou Inmunoloxía clínica. Aos alumnos solicitaráselle a entrega dun informe de prácticas e/ou a solución de cuestións e/ou exercicios. Como apoio ás prácticas de laboratorio, proporcionarase aos alumnos o material docente apropiado a través da plataforma *Moovi do Campus Virtual.
Seminario	Os seminarios realizaranse mediante estudo de casos. Con eles preténdese que o estudiantado desenvolva a súa capacidade para integrar e interpretar as análises clínicas no seu conxunto, resolver problemas, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos e realizar diagnóstico en base aos datos disponíveis, adestrándose así nas bases do diagnóstico clínico. O traballo de estudo de casos realizarase por grupos reducidos de alumnos e será exposto nas datas sinaladas no calendario de actividades. Ao comezo de curso informarase o alumnado do procedemento a seguir.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	As sesións expositivas serán participativas. A atención personalizada será realizada polos docentes responsables de cada tema nas correspondentes horas semanais de tutoría.
Prácticas de laboratorio	Os/As docentes responsables proporcionarán atención individualizada a cada alumno durante a realización das prácticas de laboratorio e darán o soporte necesario para a comprensión dos obxectivos, metodoloxía, técnicas concretas a utilizar e interpretación de resultados.
Seminario	Os/As estudiantes serán distribuídos en pequenos grupos que resolverán estudo de casos relacionados coa análise e diagnóstico clínico. A resolución dos casos, os argumentos e os criterios utilizados deberán ser expostos e defendidos nunha presentación oral na que intervirán todos os membros do grupo. O traballo autónomo do/da alumno/a será supervisado, e resoltas as dúbdidas polos profesores responsables. Todas as consultas e orientacións serán nas horas de tutorías de cada docente.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba escrita: 1) Temas 1 ao 7. Suporá o 25% da nota final. Nas probas serán avaliados os contidos fundamentais da materia (clases maxistráis e prácticas) a través de preguntas obxectivas (tipo test e resposta curta). PARA SUPERAR A MATERIA se esixe: a) un mínimo de 4 puntos (sobre 10) na proba escrita e b) obter unha nota media mínima de 5, calculada a partir da nota obtida na proba (Temas 1 ao 7) e proba (Temas 8 ao 15)	25	A2 A3	B2 B3	C3 C4	D3 C6 C10 C15 C17
Práctica de laboratorio	As capacidades e destrezas adquiridas durante as prácticas de laboratorio serán AVALIADAS DE FORMA CONTINUA. A metodoloxía de avaliação e ponderación na nota final inclúe: 1- Implicación do alumno no desenvolvemento das prácticas. Suporá un 10% da cualificación final. 2- Entrega de informes de prácticas de laboratorio: de Bioquímica (BQ) e Inmunoloxía (IN) clínicas. Os informes serán ealizados por cada un dos subgrupos de alumnos organizado en cada grupo de prácticas. A nota media ($BQ + IN / 2$) obtida nos informes suporá o 15% da nota final. 3- Resolución de problemas / exercicios /cuestións nas prácticas de laboratorio, cuxos resultados serán entregados na mesma sesión práctica e/ou xunto co informe de prácticas. A nota media ($BQ + IN / 2$) obtida suporá o 15% da nota final.	40	A2 A3 B4	B2 B3 C4 C6	C3 D4 C10 C15	D3

Estudo de casos	Resolución e presentación de casos clínicos, exposición e discusión do caso asignado. Suporá un 10% da cualificación final.	10	A2 A3	B2 B3	C3 C6	D4 B4 C10 C15 C17
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba escrita: 1) Temas 8 ao 15. Suporá o 25% da nota final. Nas probas serán avaliados os contidos fundamentais da materia (clases maxistráis e prácticas) a través de preguntas obxectivas (tipo test e resposta curta). PARA SUPERAR A MATERIA se esixe: a) un mínimo de 4 puntos (sobre 10) na proba escrita e b) obter unha nota media mínima de 5, calculada a partir da nota obtida na proba (Temas 1 ao 7) e proba (Temas 8 ao 15)	25	A2 A3	B2 B3	C3 C4	D3 C6 C10 C15 C17

Other comments on the Evaluation

Importante: Independentemente que o/a alumno/a escolla AVALIACIÓN CONTINUA OU GLOBAL a asistencia a todas as PRÁCTICAS DE LABORATORIO é OBRIGATORIA para APROBAR a materia (salvo as ausencias debidamente xustificadas).

Avaliación continua:

- 1) Dúas probas parciais: cada unha suporá o 25% da nota. Proba 1 (Temas do 1 ao 7) e proba 2 (Temas do 8 ao 15). PARA SUPERAR A MATERIA se esixe: a) un mínimo de 4 puntos (sobre 10) en cada proba e b) obter unha nota media mínima de 5, calculada a partir da nota obtida nos dous parciáis.
- 2) Prácticas de laboratorio: Implicación do alumno (10% da nota final) + informes prácticas BQ e IN (15% da nota final) + resolución problemas/cuestiós de BQ e IN clínica (15% da nota final).
- 3) Seminario /estudo de casos: 10% da nota final.

Para superar a materia a suma: nota media dos parciais + nota prácticas + nota seminario ten que ser igual ou superior a 5.

As actividades (proba parcial, prácticas e seminarios) superadas na primeira oportunidade dun curso se conservan para a segunda oportunidade. Na segunda oportunidade dun curso non se poden recuperar prácticas e seminarios, só se poden realizar os exames parciais non superados na primeira oportunidade.

Aos alumnos/as repetidores/as conservarase a nota das prácticas e os seminarios. Terán dereito a repetir as devanditas actividades sempre e cando renuncien por escrito á cualificación obtida anteriormente (documento asinado e enviado ao coordinador/a). A renuncia ten que ser feita antes de que comencen as prácticas.

Avaliación global:

O/a alumno/a que escolla avaliação global terá que superar unha proba final integradora na que se avaliará dos contidos das aulas maxistráis, prácticas de laboratorio e seminarios/estudos de caso. A proba consistirá en preguntas tipo test, preguntas curtas e resolución de problemas/caso clínico.

Para superar a materia a nota da proba global terá que ser igual ou superior a 5. De non superarse a proba final, a calificación do/a alumno/a SÓ será a obtida na proba final integradora sobre 10 puntos.

Na segunda oportunidade do curso, o/a alumno/a suspenso/a terá que ser novamente avaliado de todas as actividades mediante unha proba global.

Se non se supera a materia en ningunha das oportunidades do curso. O/a alumno/a non terá que facer as prácticas, pero sí será avaliado/a novamente de todos os contidos (aulas expositivas, prácticas e seminarios), xa sexa mediante avaliação continua ou global.

Información xeral

O calendario académico pódese consultar no seguinte enlace:

<http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/horarios>

O calendario de exames pódese consultar no seguinte enlace:

<http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

-
- Marshall, William J, **Bioquímica Clínica**, 7ª edición, Elsevier, 2013
- Michael Julian Murphy, Rajeev Srivastava, Kevin Deans., **Bioquímica Clínica. Texto y Atlas en color.**, 6ª edición, Elsevier, 2019
- González Hernández, Álvaro, **Principios de bioquímica clínica y patología molecular**, 3ª edición, Elsevier, 2019
- Lieberman M.A, **Bioquímica médica básica: un enfoque clínico**, 5ª edición, Wolters Kluwer., 2018
- Baynes, John W, **Bioquímica médica**, 5ª edición, Elsevier, 2019
- Richard A. McPherson, Matthew R. Pincus, **Henry's clinical diagnosis and management by laboratory methods**, 24ª edición, Elsevier, 2022
- Robert R Rich, **Inmunología clínica. Principios y práctica**, 5ª edición, Elsevier, 2019
- Barbara Detrick, **Manual of molecular and clinical laboratory immunology**, 8ª edición, ASM Press, 2016
- Robert R Rich et al, **Técnicas básicas de laboratorio en inmunología clínica**, 1ª edición, Elsevier, 2020
- Bretscher Peter et al, **The foundations of Immunology and their Pertinence to Medicine**, 1ª edición, Friesen Press, 2016
- Africa González Fernández et al, **Inmunogenética**, 1ª edición, Síntesis, 2018
- tojos JR,et al, **Inmunotecnología y sus aplicaciones**, 1ª edición, Universidad de Oviedo, 2018
- Regueiro, JR, et al., **Inmunología: biología y patología del sistema inmunitario**, 5ª edición, Panamericana, 2021
- Male, D; Peebles, RS., et al, **Inmunología**, 9ª edición, Elsevier, 2021
- Abbas et al, **Inmunología celular y molecular**, 9ª edición, Elsevier, 2018
- Judith A. Owen, et al, **Kuby Immunology**, 7ª edición, McGraw/Hill, 2014
- Complementary Bibliography**
- <https://www.inmunologia.org/revista/home.php>,
- <https://www.sciencedirect.com/journal/clinical-immunology>,
-

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

-
- Bioloxía celular e fisioloxía integrativas: Implicacións na saúde/V02G031V01407
- Xenética humana e pataloxía molecular/V02G031V01408
- Microbioloxía e parasitoloxía sanitarias/V02G031V01406
-

Subjects that it is recommended to have taken before

-
- Bioquímica I/V02G031V01201
- Bioquímica II/V02G031V01206
- Inmunoloxía e parasitoloxía/V02G031V01305
- Técnicas en bioloxía celular e molecular/V02G031V01310
-

IDENTIFYING DATA

Avaliación de impacto ambiental

Subject	Avaliación de impacto ambiental			
Code	V02G030V01904			
Study programme	Grao en Bioloxía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Optional	Year 4	Quadmester 1c
Teaching language	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Department	Bioloxía vexetal e ciencias do solo Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinator	Olabarria Uzquiano, Celia Muñoz Sobrino, Castor			
Lecturers	Álvarez Jiménez, Maruxa Fernández Covelo, Emma Muñoz Sobrino, Castor Olabarria Uzquiano, Celia Quintela Sabarís, Celestino Velo Antón, Guillermo			
E-mail	bvcastor@uvigo.es colabarria@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é desenvolver cada un dos pasos que componen o proceso de avaliación de impacto ambiental desde diferentes puntos de vista: lexislación existente, procedemento administrativo, e os diferentes tipos de metodoloxías empregadas nos estudos de impacto ambiental. Así mesmo, o alumno aprenderá os fundamentos básicos para a realización de estudos de impacto ambiental, analizando criticamente diversos exemplos de estudos e realizando un estudo de impacto ambiental concreto.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudiantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliografías para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliaciós en inglés.			
	Calendario escolar http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/horarios			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Capacidade de lectura e análise de documentos científicos e de interpretar datos e informacíons, extraendo o esencial do accesorio ou secundario, e de fundamentar debidamente as pertinentes conclusións.
B3	Adquirir coñecementos xerais das materias básicas da bioloxía, tanto a nivel teórico como experimental, sen descartar unha maior especialización en materias que se orientan a un ámbito profesional concreto.
B4	Capacidade para manexar ferramentas experimentais, incluíndo a instrumentación científica e informática, que apoien a busca de solucións a problemas relacionados co coñecemento básico da bioloxía e con aqueles propios dun contexto laboral.
B5	Coñecer os niveis de organización dos seres vivos tanto dende un punto de vista estrutural (molecular, celular, orgánico) como funcional, observando as súas relacións co medio e con outros organismos, así como as súas manifestaciós ante situacións de alteración ambiental.
B7	Saber recompilar información sobre temas de interese de ámbito biolóxico, analizala e emitir xuízos críticos e razoados sobre estes, incluíndo cando sexa precisa a reflexión sobre aspectos sociais e/ou éticos relacionados coa temática.
B10	Desenvolver as capacidades analíticas e de abstracción, a intuición e o pensamento lóxico e rigoroso a través do estudo da bioloxía e as súas aplicacións.

B11	Saber comunicar a todo tipo de audiencias (especializadas ou non) de xeito claro e preciso coñecementos, metodoloxías, ideas, problemas e solucións relacionadas con distintos ámbitos da bioloxía.
B12	Capacidade para identificar as súas propias necesidades formativas no campo da bioloxía e en ámbitos laborais concretos, e de organizar a súa aprendizaxe cun alto grao de autonomía en calquera contexto.
C1	Obter, manexar, conservar, describir e identificar espécimes biolóxicos actuais e fósiles
C11	Tomar mostras, caracterizar, xerir, conservar e restaurar poboacións, comunidades e ecosistemas
C12	Catalogar, cartografar, avaliar, conservar, restaurar e xerir recursos naturais e biolóxicos
C13	Avaliar os impactos ambientais. Diagnosticar e solucionar problemas medioambientais
C14	Realizar análises, control e depuración das augas
C15	Describir, analizar, avaliar e planificar o medio físico. Interpretar a paisaxe
C19	Identificar, xerir e comunicar riscos agroalimentarios e ambientais
C22	Identificar, caracterizar e utilizar bioindicadores
C25	Obter información, desenvolver experimentos e interpretar os resultados
C27	Desenvolver e implantar sistemas de xestión e de control de calidad de procesos relacionados coa bioloxía
C29	Asesorar e peritar sobre aspectos científico-técnicos, éticos, legais e socio-económicos relacionados coa bioloxía
C31	Coñecer e manexar instrumentación científico-técnica
C32	Capacidade para coñecer e manexar os conceptos e a terminoloxía propios ou específicos
C33	Capacidade para comprender a proxección social da bioloxía
D1	Desenvolver a capacidade de análise e síntese
D2	Adquirir a capacidade de organizar e planificar as tarefas e o tempo
D3	Desenvolver habilidades de comunicación oral e escrita
D4	Adquirir coñecementos de lingua extranxeira relativos ao ámbito de estudo
D5	Empregar recursos informáticos relativos ao ámbito de estudo
D6	Saber buscar e interpretar información procedente de fontes diversas
D7	Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva
D8	Desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma
D9	Traballar en colaboración ou formando equipos de carácter interdisciplinar
D10	Desenvolver o razoamento crítico
D11	Adquirir un compromiso ético coa sociedade e a profesión
D12	Comportarse con respecto á diversidade e a multiculturalidade
D13	Sensibilización polos temas medioambientais
D14	Adquirir habilidades nas relacións inter persoais
D16	Asumir un compromiso coa calidad
D17	Desenvolver a capacidade de autocriticá
D18	Desenvolver a capacidade de negociación

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Coñecer o procedemento administrativo de Avaliación de Impacto Ambiental como instrumento técnico de xestión do medio ambiente	C13 C32	D1 D6 D8 D11 D13 D16
Identificar, predir e avaliar de forma integrada os impactos sobre os ecosistemas, os seus componentes, os recursos naturais e a calidad de vida humana na execución de proxectos, obras e instalacións e as súas alternativas	C1 C11 C12 C14 C15 C19 C31 C32	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D10 D13 D16

Diferenciar os tipos de medidas para a prevención, protección, corrección e compensación dos efectos negativos sobre o medio ambiente da execución de proxectos, obras e instalacións	C11 C12 C13 C15 C29 C31 C32 D9 D10 D12 D16 D17	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7
Coñecer os métodos de vixilancia de impactos ambientais e poder avaliar a eficacia de medidas correctoras de impactos ambientais de proxectos, obras e instalacións	C11 C12 C13 C15 C31 C32 D4 D5 D6 D7 D13 D16 D17	D4 D5 D6 D7 D13 D16 D17
Aplicar coñecementos de avaliación de impacto ambiental para identificar, manexar e analizar *especímenes e mostras de orixe biolóxica	A1 A2 A3 A5 B7 B10 B2 B3 B4 B5 C15 C22 C25 C31 C32 C33 C11 C12 C13 C14 C15 C19 C22 C25 C29 C32 C33 D1 D2 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18	A1 A2 A3 A5 B7 B10 B2 B3 B4 B5 C15 C22 C25 C31 C32 C33 C11 C12 C13 C14 C15 C19 C22 C25 C29 C32 C33 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18
Aplicar coñecementos e técnicas propios da avaliación de impacto ambiental en diferentes procesos relacionados coa xestión do medio ambiente	A1 A2 A3 A4 A5 B11 B12 B2 B3 B4 B7 B10 C19 C22 C25 C29 C32 C33 C11 C12 C13 C14 C15 C19 C22 C25 C29 C32 C33 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18	A1 A2 A3 A4 A5 B11 B12 B2 B3 B4 B7 B10 C19 C22 C25 C29 C32 C33 C11 C12 C13 C14 C15 C19 C22 C25 C29 C32 C33 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18
Aplicar coñecementos e tecnoloxía relativos á avaliación de impacto ambiental en aspectos relacionados co control de calidade de estudos de impacto ambiental, proxectos de medidas correctoras e informes de seguimento	A2 A4 A5 B4 B5 B12 C11 C12 C13 C14 C15 C19 C22 C27 C29 C32 C33 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18	A2 A4 A5 B4 B5 B12 C11 C12 C13 C14 C15 C19 C22 C27 C29 C32 C33 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18

Obter información, desenvolver experimentos e interpretar resultados	A2 A4 A5 B7 B10 B12	B2 B3 B4 C11 C12 C14 C15 C19 C22 C25 C31 C33	C1 C11 C12 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18
Comprender a proxección social da avaliación de impacto ambiental e a súa repercusión no exercicio profesional	A2 A3 A4	B7 B11 B12	C13 C27 C29 C32 C33	D2 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18
Coñecer e manexar os conceptos, terminoloxía e instrumentación científico-técnica relativos á avaliación de impacto ambiental	A1 A3 A4	B2 B3 B4	C1 C11 C12 C14 C15 C19 C22 C25 C27 C31	D2 D3 D4 D5 D6 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D16
				D17 C32 C33

Contidos

Topic

Bloque A. Bases conceptuais e práctica profesional da Avaliación de impacto ambiental (EIA)	1. Bases conceptuais e obxectivos da avaliación de impacto ambiental (AIA). O papel da AIA na xestión dos recursos naturais: avaliación estratéxica ambiental (AEA), AIA, auditoría ambiental (AA). Conceptos xerais: ambiente, impacto, avaliación. Tipoloxía dos impactos. Tipoloxía das avaliacións. (2 horas) 2. O estudo de impacto ambiental (EsIA).- Obxectivos e estrutura. Aspectos organizativos do EsIA: grupo interdisciplinar, xefe do grupo, xestión do EsIA. O reto do EsIA para as disciplinas científicas: recomendacións con información limitada, pluridisciplinariedad, valoración subxectiva. Fases do EsIA. (2 horas)
Bloque B. Lexislación e normativa de EIA	3. Lexislación e procedemento administrativo da AIA.- Historia da AIA. Lexislación de referencia: directivas europeas, lexislación nacional e lexislación da Comunidade Galega. Proxectos que deben ser obxecto de AIA. Axentes implicados: promotor, órgano ambiental, órgano substantivo, opinión pública. Procedemento administrativo. Información e participación pública. (1 hora)

- Bloque C. Elaboración de estudos de Impacto ambiental. Métodos de identificación, predicción e avaliación de impactos.
4. Fase 1 e 2 do EsIA.- Descripción do proxecto: antecedentes, localización, accións. Exame de alternativas tecnicamente viables. (2 horas)
  5. Fases 3 e 4 do EsIA: Inventario ambiental; identificación e predicción de impactos.- O inventario ambiental só require aplicar os coñecementos xa adquiridos; materias relevantes para o EsIA. Acotamiento (scoping) como ferramenta no inventario ambiental: listas de revisión, enquisas, consultas a expertos. Métodos de identificación de impactos: matrices de interacción de Leopold, de efectos secundarios, cruzadas; listas de control simples e descriptivas; sistemas de gráficos de fluxo; sistema Battelle; mapas superpuestos. (2 horas)
  6. Factores abióticos (chan e augas subterráneas, augas superficiais, procesos xeolóxicos, clima, ruído e luz).- Elección dos factores relevantes, cálculo de índices ambientais abióticos, metodoloxía de medición de factores abióticos. Identificación e predicción de impactos. (2 horas)
  7. Factores bióticos (flora e vexetación, fauna, procesos ecológicos).- Elección dos factores relevantes, cálculo de índices ambientais bióticos, metodoloxía de medición de factores bióticos. Identificación e predicción de impactos. (2 horas)
  8. Factores paisaxísticos (usos agrícolas).- Elección dos factores relevantes, cálculo de índices ambientais paisaxísticos, metodoloxía de medición de factores paisaxísticos. Identificación e predicción de impactos. (2 horas)
  9. Factores socioeconómicos (históricos, arqueológicos, emprego, custo económico da degradación).- Elección dos factores relevantes, cálculo de índices ambientais socioeconómicos, metodoloxía de medición de factores socioeconómicos. Identificación e predicción de impactos. (2 horas)
  10. Fase 4 do EsIA (continuación): valoración de impactos.- Valoración cuantitativa, valoración cualitativa. Incerteza da valoración. Integración de impactos (funcións de transformación). (4 horas)
  11. Fase 5 do EsIA.- Establecemento de medidas protectoras e correctoras. Impactos residuais. (2 horas)
  12. Fase 6 do EsIA.- Programa de vixilancia ambiental. (1 hora)
  13. Fase 7 do EsIA.- Documento de síntese. (1 hora)

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	0	26	26
Saídas de estudo	2.5	1.5	4
Prácticas de laboratorio	7.5	7.5	15
Lección maxistral	25	75	100
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Traballo	1	0	1
Observación sistemática	1	0	1
Presentación	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O traballo consiste en que os alumnos en grupos de tamaño reducido (3-4) realizarán un estudio de impacto ambiental sobre un caso suposto ou real. Este traballo inclúe a presentación dunha memoria ou informe técnico por escrito e unha breve exposición oral (10 minutos) diante dos seus compañeiros.
Saídas de estudo	A saída de campo realizarase no Campus Lagoas-Marcosende o nas Gándaras de Budiño. En dita saída os alumnos realizarán un inventario ambiental.
Prácticas de laboratorio	Nas prácticas de laboratorio ou aula os alumnos realizarán diversas actividades: 1- Análise comparativa de diversos estudios de impacto ambiental tipo (parques eólicos, viarios, minas, acuicultura mariña, etc.). 2- Construcción dunha matriz de impactos. 3- Análise de alternativas en estudios de impacto ambiental.
Lección maxistral	Nas clases maxistras exponeranse os conceptos básicos da materia e lexislación vixente, empregando diversos recursos didácticos como son a lousa electrónica, presentación en power-point e análise crítica de textos.

Atención personalizada

Methodologies	Description

Lección maxistral	As clases maxistrais apoianse en material didáctico presentado en Power Point, artigos científicos en castelán e inglés que se discutirán en clase e textos legais.
Traballo tutelado	Realizarase un estudo de impacto ambiental sobre un caso real, a elixir a comezos do curso, seguindo unha metodoloxía que se exporá durante as clases maxistrais.
Saídas de estudio	Elaborarase unha matriz de impacto nun caso práctico de campo.
Prácticas de laboratorio	Analizarase críticamente unha declaración de impacto ambiental. Ademais, elaboraranse matrices de impacto de tipo cualitativo e cuantitativo usando un caso práctico real. Utilizaranse estes datos para a elección de alternativas e para o cálculo do impacto final.
Tests	Description
Presentación	O obxectivo desta materia é desenvolver cada un dos pasos que componen o proceso de avaliación de impacto ambiental desde diferentes puntos de vista: lexislación existente, procedemento administrativo, e os diferentes tipos de metodoloxías empregadas nos estudos de impacto ambiental. Así mesmo, o alumno aprenderá os fundamentos básicos para a realización de estudos de impacto ambiental, analizando críticamente diversos exemplos de estudos e realizando un estudo de impacto ambiental concreto.

Avaliación		Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas e/ou exercicios		Avaliaranse os coñecementos adquiridos nas clases maxistrais mediante unha proba de respostas curtas que inclúen preguntas de razonamento crítico e a resolución de problemas e casos (3,5 puntos). Cualificación final numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente (RD 1125/2003 de 5 de setembro, BOE 18 de setembro).	35	A1 B2 C1 D1 A2 B3 C11 D3 B4 C12 D7 B5 C13 D10 C15 D16 C19 D17 C29 C32
Traballo		Avaliarase a memoria escrita (40%). A memoria escrita (4 points, 40% da nota final) avaliarase en tres fases: primeiro borrador (0,5 puntos, 5%), segundo borrador (1 punto, 10%) e memoria final (2,5 puntos, 25%).	40	A3 B7 C1 D1 A4 B10 C11 D2 A5 B11 C12 D3 B12 C13 D4 C14 D5 C15 D6 C19 D7 C29 D8 C31 D9 C32 D10 D11 D12 D13 D16 D17
Observación sistemática		Terase en conta a asistencia e participación activa do alumnado nas clases teóricas, prácticas e seminarios. Tamén se terán en conta os exercicios propostos polo profesorado. A asistencia ás prácticas é obligatoria e os estudiantes teñen que asistir polo menos ao 90% das prácticas e seminarios para que esta metodoloxía sexa avaliada.	5	B2 C19 D12 B5 D14 D17
Presentación		Avaliarase a exposición oral da memoria escrita (2 puntos, 20%). A defensa oral da memoria escrita realizarase durante 10 minutos en presenza do resto do alumnado e do profesorado da materia. Posteriormente á exposición, haberá unha quenda de preguntas de 5 minutos.	20	A1 B2 C25 D1 A2 B7 C27 D3 A3 B10 C32 D6 A4 B11 C33 D8 D10 D14 D16

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia o alumno deberá superar cada una das partes de forma independente, e para iso deberá obter unha puntuación de polo menos a metade do valor de cada una delas. Se o alumno non supera algunha das partes, a nota final divídese entre 2. Para as convocatorias de xullo conservarase o aprobado en cada una das partes consideradas no sistema de avaliación (teoría e traballo). Unha vez rematado o curso, no caso de fallar nas dúas convocatorias disponibles, a matrícula no novo curso obriga a repetir todo.

Considerarase a cualificación de **Non presentado** cando o alumnado non se presente ao exame teórico e/ou non participe nalgunha das fases do traballo (entrega de informes e/ou exposición oral dos mesmos).

Asistencia a prácticas de laboratorio e saídas de campo:

No caso de faltasinxustificadas a estas sesións, non haberá dereito á recuperación destas metodoloxías na segunda oportunidade (convocatoria de xullo).

Datas de exames:

As datas oficiais dos exames actualizadas e aprobadas pola Xunta de Facultade poden consultarse en <http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/exames/>

Considérase inadmisible calquera forma de fraude (i.e. copia e/ou plaxio) encamiñado a falsear o nivel de coñecemento ou destreza alcanzado por un/a alumno/a en calquera tipo de proba, informe ou traballo deseñado con este propósito. Esta conduta fraudulenta será sancionada coa firmeza e rigor que establece a normativa vixente e poderá supor suspender a asignatura durante un curso completo. Levarase un rexistro interno destas actuacións para que, no caso de reincidencia, se solicite no rectorado a apertura dun expediente disciplinario.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Aguiló Alonso, M. et al., **Guía para la elaboración de estudios del medio físico: contenido y metodología.**, 4ª reimpr, Ministerio de Medio Ambiente,, 2000

Arce Ruiz, R.M., **La evaluación de impacto ambiental en la encrucijada: Los retos del futuro.**, Ecoiuris, 2002

Canter, L. W., **Manual de evaluación de impacto ambiental: técnicas para la elaboración de los estudios de impacto**, McGraw-Hill, 1998

Conesa Fernández-Vitora, V., **Guía metodológica para la evaluación del impacto ambiental.**, 3^a ed, Mundi-Prensa, 2003

Garmendia, A., Salvador, A., Crespo, C., Garmendia, L., **Evaluación de Impacto ambiental**, Pearson, Prentice Hall, 2005

Gómez Orea, D., **Evaluación de impacto ambiental: un instrumento preventivo para la gestión ambiental**, 2^a ed, Mundi-Prensa, 2003

Asociación Española de Evaluación de Impacto Ambiental (EIA): <http://www.eia.es>,

Evaluación de Impacto Ambiental (legislación): <http://www.miliarium.com/Paginas/Leyes/eia/eia.htm>,

International Association for Impact Assessment (IAIA): <http://www.iaia.org>,

Ministerio de Medio Ambiente: <http://www.mma.es>,

de Tomás Sánchez, J.E., **Tres décadas de la evaluación del impacto ambiental en España. Revisión, necesidad y propuestas para un cambio de paradigma.**, 2014

Environmental Impact Assessment Review, <http://www.sciencedirect.com/science/journal/01959255>,

Cantó, S., Riera, P., Borrego, A., **La evaluación de impacto ambiental en España: coste y limitaciones**, 371, Economía Industrial, 2009

Treweek, J., **Ecological impact assessment**, John Wiley & Sons, 2009

Bautista, L.M., García, J.T., Calmaesstra, R.G., Palacín, C., Martín, C.A., Morales, M.B., Bonal, R., **Effect of weekend road traffic on the use of space by raptors**, Conservation Biology, 2004

Lozano Cutanda, B., **Ley 9/2018: análisis de las modificaciones de la Ley de Evaluación Ambiental**, 86, Actualidad Jurídica Ambiental, 2019

Ministerio de Medio Ambiente, **Libro blanco de la educación ambiental en España en pocas palabras**, Gestión y Estudios Ambientales, S. C. L., 1999

Bergström, L., Kautsky, L., Malm, T., Rosenberg, R., Wahlberg, M., Capetillo, N.A., Wilhelmsson, D., **Effects of offshore wind farms on marine wildlife-a generalized impact assessment**, 9, Environmental Research Letters, 2014

Hawkins, A.D., Pembroke, A.E., Popper, A.N., **Information gaps in understanding the effects of noise on fishes and invertebrates**, 25, Review in Fish Biology and Fisheries, 2015

Complementary Bibliography

Glasson, J.; Therivel, R.; Chadwick, A., **Introduction to environmental impact assessment.**, 2^a ed, Spon Press, 1999

García Ureta, A., **Comentarios sobre la ley 21/2013, de evaluación ambiental**, 194, Revista de Administración Pública, 2014

Vicente Davila, F., **Evaluación de impacto ambiental transfronteriza entre España y Portugal**, 2014

Fahrig, L., Rytwiński, T., **Effects of roads on animal abundance: an empirical review and synthesis**, 14, Ecology and Society, 2009

Pardo, M., **Environmental impact assessment myth or reality? Lessons from Spain**, 17, Environmental Impact Assessment, 1997

Torres, A., Palacín, C., Seoane, J., Alonso, J.C., **Assessing the effects of a highway on a threatened species using Before-During-After and Before-During-After-Control-Impact designs**, 144, Biological Conservation, 2011

Newman, E.I., **Applied Ecology and Environmental Management**, 2^a ed., Wiley-Blackwell, 2000

Partidário, M.R., **Guía de Mejores Prácticas para la Evaluación Ambiental Estratégica**, Agencia Portuguesa do Ambiente (APA) y Redes Energ, 2012

Mata, C., Hervás, I., Herranz, J., Suárez, F., Malo, J.E., **Are motorway wildlife passages worth building? vertebrate use of road-crossing structures on a Spanish motorway**, 88, Journal of Environmental Management, 2008

Rabin, L.A., Coss, R.G., Owings, D.H., **The effects of wind turbines on antipredator behavior in California ground squirrels**, 131, Biological Conservation, 2006

Bailey, H., Brookes, K.L., Thompson, P.M., **Assessing environmental impacts of offshore wind farms: lessons learned and recommendations for the future**, 10, Aquatic Biosystems, 2014

<https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/evaluacion-ambiental/>,

---

Recomendacóns

Subjects that continue the syllabus

Redacción e execución de proxectos/V02G030V01801

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Análise e diagnóstico medioambiental/V02G030V01902

Contaminación/V02G030V01906

Xestión e conservación de espazos/V02G030V01910

IDENTIFYING DATA**Biodiversidade: Xestión e conservación**

Subject	Biodiversidade: Xestión e conservación			
Code	V02G030V01905			
Study programme	Grao en Bioloxía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Optional	Year 4	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Bioloxía vexetal e ciencias do solo Bioquímica, xenética e inmunoloxía Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Caballero Rúa, Armando Garrido González, Josefa Gomez Brandon, María Lagoa Núñez, Aarón Navarro Echeverría, Luis			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web				
General description	Estudo dos conceptos básicos que implican coñecer a xestión e conservación da biodiversidade http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/horarios			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

- A1 Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
- A2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
- A3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- A4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.
- A5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
- B2 Capacidade de lectura e análise de documentos científicos e de interpretar datos e informacíons, extraendo o esencial do accesorio ou secundario, e de fundamentar debidamente as pertinentes conclusíons.
- B3 Adquirir coñecementos xerais das materias básicas da bioloxía, tanto a nivel teórico como experimental, sen descartar unha maior especialización en materias que se orientan a un ámbito profesional concreto.
- B4 Capacidade para manexar ferramentas experimentais, incluíndo a instrumentación científica e informática, que apoien a busca de solucións a problemas relacionados co coñecemento básico da bioloxía e con aqueles propios dun contexto laboral.
- B5 Coñecer os niveis de organización dos seres vivos tanto dende un punto de vista estrutural (molecular, celular, orgánico) como funcional, observando as súas relacíons co medio e con outros organismos, así como as súas manifestacións ante situacións de alteración ambiental.
- B7 Saber recompilar información sobre temas de interese de ámbito biolóxico, analizala e emitir xuízos críticos e razoados sobre estes, incluíndo cando sexa precisa a reflexión sobre aspectos sociais e/ou éticos relacionados coa temática.
- B10 Desenvolver as capacidades analíticas e de abstracción, a intuición e o pensamento lóxico e rigoroso a través do estudo da bioloxía e as súas aplicacións.
- B11 Saber comunicar a todo tipo de audiencias (especializadas ou non) de xeito claro e preciso coñecementos, metodoloxías, ideas, problemas e solucións relacionadas con distintos ámbitos da bioloxía.
- B12 Capacidade para identificar as súas propias necesidades formativas no campo da bioloxía e en ámbitos laborais concretos, e de organizar a súa aprendizaxe cun alto grao de autonomía en calquera contexto.
- C1 Obter, manexar, conservar, describir e identificar espécimes biolóxicos actuais e fósiles
- C9 Analizar e interpretar o comportamento dos seres vivos
- C10 Analizar e interpretar as adaptacións dos seres vivos ao medio
- C11 Tomar mostras, caracterizar, xerir, conservar e restaurar poboacións, comunidades e ecosistemas
- C12 Catalogar, cartografiar, avaliar, conservar, restaurar e xerir recursos naturais e biolóxicos
- C15 Describir, analizar, avaliar e planificar o medio físico. Interpretar a paisaxe
- C19 Identificar, xerir e comunicar riscos agroalimentarios e ambientais

C22	Identificar, caracterizar e utilizar bioindicadores
C23	Desenvolver, xerir e aplicar técnicas de control biológico
C25	Obter información, desenvolver experimentos e interpretar os resultados
C31	Coñecer e manexar instrumentación científico-técnica
C32	Capacidade para coñecer e manexar os conceptos e a terminoloxía propios ou específicos
C33	Capacidade para comprender a proxección social da bioloxía
D1	Desenvolver a capacidade de análise e síntese
D2	Adquirir a capacidade de organizar e planificar as tarefas e o tempo
D3	Desenvolver habilidades de comunicación oral e escrita
D4	Adquirir coñecementos de lingua extranxeira relativos ao ámbito de estudo
D5	Empregar recursos informáticos relativos ao ámbito de estudo
D6	Saber buscar e interpretar información procedente de fontes diversas
D7	Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva
D8	Desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma
D9	Traballar en colaboración ou formando equipos de carácter interdisciplinar
D10	Desenvolver o razonamento crítico
D11	Adquirir un compromiso ético coa sociedade e a profesión
D12	Comportarse con respecto á diversidade e a multiculturalidade
D13	Sensibilización polos temas medioambientais
D14	Adquirir habilidades nas relacións interpersoais
D15	Desarrollar a creatividade, a iniciativa e o espírito emprendedor
D16	Asumir un compromiso coa calidade
D17	Desenvolver a capacidade de autocriticidade
D18	Desenvolver a capacidade de negociación

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer as diferentes formas de expresión, avaliación e significado da diversidade biológica de diferentes niveis de organización (poboacións, ecosistemas, paisaxe)	A1	B2	C1	D1
	A2	B3	C15	D2
	A3	B5	C19	D4
	A4	B7	C32	D6
	A5	B10		D8
		B12		D10
				D14
				D15
				D16
				D17
Aprender a diferenciar os instrumentos técnicos de xestión e conservación de poboacións, especies e comunidades biológicas	A1	B2	C1	D1
	A2	B4	C22	D5
	A3	B5	C23	D6
	A4	B7	C25	D7
	A5	B10	C31	D9
		B12	C32	D10
				D13
Coñecer os factores de control e estratexias de conservación e uso da diversidade de especies dos ecosistemas	A1	B2	C1	D1
	A2	B4	C10	D6
	A3	B5	C12	D7
	A4	B7	C23	D8
	A5	B10	C25	D9
		B12	C31	D10
			C32	D12
Comprender os efectos de especies invasoras e pragas sobre a conservación da biodiversidade e as técnicas de control biológico en ecosistemas naturais e explotados polo home	A1	B2	C1	D6
	A2	B4	C23	D7
	A3	B5	C25	D9
	A4	B10		D10
	A5			
Aplicar o coñecemento da biodiversidade para identificar, manexar e analizar espécimes e mostras de orixe biológica	A1	B2	C1	D1
	A2	B4	C11	D5
	A3	B7	C12	D6
	A4		C23	D7
	A5		C25	
			C31	
			C32	

Analizar e interpretar o comportamento dos seres vivos e a súa adaptación ao medio	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B4 B7	C9 C10 C25	D6
Aplicar coñecementos e técnicas propios da biodiversidade en diferentes procesos relacionados coa xestión do medio	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B4 B5 B7	C11 C12 C23 C25 C31 C32	D1 D5 D6 D7 D9 D10
Obter información, desenvolver experimentos e interpretar resultados	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B4 B7 B10	C11 C12 C23 C25 C31	D1 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D13 D18
Comprender a proxección social da biodiversidade e a súa repercusión no exercicio profesional	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C33	D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17
Coñecer e manexar os conceptos, terminoloxía e instrumentación científico-técnica relativos á biodiversidade	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B11 B12	C1 C32	D1 D5 D6 D8 D10

Contidos

Topic

FUNDAMENTOS CONCEPTUAIS DA BIODIVERSIDADE	Biodiversidade: Conceptos básicos. Indicadores e medidas da biodiversidade. Biodiversidade e Ecosistemas
CAUSAS E CONSECUENCIAS DA PERDA DE BIODIVERSIDADE	Patróns de extinción e ameazas á Biodiversidade. Impacto biolóxico do cambio global.
XESTIÓN E CONSERVACIÓN DA DIVERSIDAD BIOLÓXICA	Conservación e seguimiento de poboacións e especies. Xenética da Conservación. Ferramentas para o inventario de flora e fauna. Seguimiento de poboacións de plantas e animais. Plans de conservación de especies. Biodiversidade e Sociedade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas con apoio das TIC	4	8	12
Saídas de estudo	20	20	40
Traballo tutelado	2	24	26
Lección maxistral	23	46	69

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas con apoio das TIC	Analizaranse datos simulados e reais de genealogías e de marcadores moleculares e aplicaranse á xestión de programas de conservación ex-situ.
Saídas de estudo	Realizaranse saídas na contorna da Facultade, que se complementarán con identificacións no laboratorio, de ser necesario. Tamén, realizarase unha saída longa a un espazo natural protexido.
Traballo tutelado	O alumno realizará un traballo tutelado que deberá expoñer no aula ao final do curso.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado de cada un dos temas do programa, co apoio infográfico oportuno.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención é en grupo e ten lugar na aula onde se realice a lección maxistral. Nesta actividade o docente ten como función orientar e guiar no proceso de aprendizaxe ao alumnado, tentando en todo momento que comprenda cada un dos temas do programa, co apoio informático oportuno.
Prácticas con apoio das TIC	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar na aula de informática. Nesta actividade o docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado e axudalo a realizar con éxito o correspondente traballo.
Sáidas de estudio	A atención é en grupos reducidos e ten lugar na contorna da Facultade cando se realicen as saídas ao mesmo ou no laboratorio cando se estea traballando coas mostras recadadas nas saídas de campo. Na saída longa a un espazo natural protexido , o docente ten como función orientar e guiar ao alumno, para que adquira con éxito o proceso de aprendizaxe do medio natural que observará en todo momento.
Traballo tutelado	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do docente ou na aula se é preciso. Nestas actividades o docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado e axudalo a realizar con éxito o correspondente traballo autónomo. O profesorado indica os primeiros días de clase o lugar, día e horas para esa atención personalizada.

Avaliación

	Description	Qualification Training and Learning Results
Prácticas con apoio das TIC	Avaliaranse as prácticas realizadas na Aula de Informática xunto coas prácticas de campo.	5
Sáidas de estudio	Avaliaranse as saídas de campo e os traballos no laboratorio (o valor é do 15% para Zooloxía e 15% para Botánica).	35
Traballo tutelado	O traballo realizado polo alumno será avaliado, ben individualmente ou en grupo, en función do número de alumnos matriculados.	20
Lección maxistral	Realizarase un examen final que consistirá en preguntas sobre os distintos conceptos impartidos na lección magistral.	40

Other comments on the Evaluation

Proponese unha Avaliación Continua (EC) en función da asistencia a clase e da calidad dos resultados asociados ás tarefas propostas.

Avaliación global (EG): Aqueles alumnos que non poidan cumplir o método de evaluación continua (CE) descrito poderán acollerse a unha única evaluación global, entendendo como tal a que se realiza nun só acto académico, que poderá incluir tantas probas como necesario acreditar que o alumnado adquiriu todos os Resultados de Formación e Aprendizaxe descritos nesta Guía Docente.

O calendario de exames e horarios pódese consultar nas seguintes ligazóns:

<http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/horarios>

<http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Begon, M., Mortimer, M. & D. J. Thompson, **Population Ecology: a unified study of animals and plants**, 3a. edición, Blackwell Science, 1996

Buckland, S.T., Anderson, D.R., Burnham, K.P., Laake, J.L., Borchers, D.L. & Thomas, L., **Introduction to Distance Sampling: Estimating Abundance of Biological Populations**, Oxford University Press, 2001

Caughley, G, **Analysis of vertebrate populations**, John Wiley and Sons, 1977

Dobson, A. P., **Conservation and biodiversity**, Scientific American Library, 1996

Frankham, R., J. D. Ballou y D. A. Briscoe, **Introduction to Conservation Genetics**, Cambridge University Press, 2002

Hunter, M. L., Gibbs, J. P, **Fundamentals of conservation biology**, Wiley-Blackwell, 2007

Pullin, A. S., **Conservation biology**, Cambridge University Press, 2002

Sutherland, W. J., **The conservation handbook: research, management and policy**, John Wiley & Sons, 2000

van Dyke, F., **Conservation Biology: Foundations, Concepts, Applications**, 2nd ed, Springer Verlag, 2008

Complementary Bibliography

-
- Beissinger, S. R. & McCullough, D. R. **Population Viability Analysis**, University of Chicago Press, 2002
- Caswell, H., **Matrix Population Models ◻ Construction, Analysis, and Interpretation**, Sinauer Associates, 1989
- Caughley, G., Gunn, A. **Conservation biology in theory and practice**, Wiley-Blackwell, 1996
- Ebert, T., **Plant and Animal populations. Methods in demography**, Academic Press, 1999
- Gaston, KJ, y Spicer JL, **Biodiversity: an introduction**, Wiley-Blackwell, 2004
- Gilpin, M.E. and Soulé, M.E. **Conservation biology: The Science of Scarcity and Diversity**, Sinauer Associates, 1986
- Gosling M.L. & Sutherland, W.J. **Behaviour and conservation. Conservation Biology Series 2**, Cambridge University Press, 2000
- Hanski,I.A. & M.E.Gilpin, **Metapopulation biology**, Academic Press, 1997
- Primack, R. B., **A Primer of Conservation Biology**, 3rd ed., Sinauer Associates, 2004
- Sinclair, A. R.E., Fryxell, J. M. Caughley, G, **Wildlife ecology, conservation, and management**, 2nd ed, Blackwell Science, 2006
-

Recomendaciones

IDENTIFYING DATA

Pollution

Subject	Pollution			
Code	V02G030V01906			
Study programme	Grado en Biología			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Fernández Covelo, Emma			
Lecturers	Fernández Covelo, Emma González Abril, Ana González Rodríguez, Luis Mariño Callejo, María Fuencisla			
E-mail	emmaf@uvigo.es			
Web				
General description	Know of form updated the distinct sources and types of contaminants that affect to the half and to the biota Know the dynamics of the *contaminantes in the compartments of the ecosystem Know the processes of reuse of waste and biorremediación for recovery of environments contaminated http://bioloxia.uvigo.es/docs/docencia/horarios/hor_4grado_1sem1718.pdf			

Training and Learning Results

Code

A1	Students should prove understanding and knowledge in this study field that starts in the Secundary Education and with a level that, even though it is supported in advanced books, also includes some aspects that involve knowledge from the vanguard of the study field.
A2	Students should know how to apply their knowledge to their work or vocation in a professional way. They also should have the competences that are usually proved through the elaboration and defence of arguments and the resolution of problems within their study field.
A3	Students should prove ability for information-gathering and interpret important data (usually within their study field) to judge relevant social, scientific or ethical topics.
A4	Students should able to communicate information, ideas, issues and solutions to all audiences (specialist and unskilled audience).
A5	Students should develop the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy
B2	Ability of reading and analizing scientific papers and having critical assessment skills to understand data collection, deducing the main idea from the least relevant ones and basing on the correponding conclusions.
B3	Acquisition of general knowledge about the basic subjects of biology, both at theory and experimental level, without dismissing a higher specialization in subjects that are oriented to a concrete professional area.
B4	Ability in handling experimental tools, both scientific and computer technology equipment that support the search for solutions to problems related to the basic knowledge of biology and with those of a concrete labour context.
B5	Understanding of the levels of organization of living beings from a structural (molecular, cellular and organic) and functional point of view by observing their relations with the environment and other organisms, as well as their appearances in situations of environmental alteration.
B7	Collection of information about issues of biologic interest, analysis and emission of critical opinions and reason them including the reflection about social and/or ethical aspects related to the issue.
B10	Development of analytic and abstraction skills, the intuition and the logical and rigorous thought through the study of biology and its uses.
B11	Ability to communicate in detail and clearly: knowledge, methodology, ideas, issues and solutions to all audiences (not only qualified but unskilled in Biology).
B12	Ability to identify their own educational necessities in the biology field and in concrete labour areas and to organize their learning with a high grade of autonomy in any context.
C3	Identifying, analysing and characterizing biological samples, including those of human origin, and possible anomalies.
C6	Assessing and interpreting metabolic activities.
C8	Assessing the functioning of physiological systems by the interpretation of parameters
C10	Analysing and assessing the adaptation of living beings to the environment.
C11	Sampling, characterizing, managing, preserving and restoring Populations, Communities and Ecosystems.
C13	Assessing environmental impact. Diagnosing and solving environmental issues
C14	Realising the analysis, control and purifying of waters.
C19	Identifying, addressing and communicating Agro-Food and environmental risks.
C21	Processing and interpreting bioassays and biological diagnoses.
C22	Identifying, describing and using bioindicators.
C23	Developing, managing and using biological control techniques.
C25	Gathering background information, develop experimental work and analysing data results

C31	Knowing and handling technical and scientific apparatus.
C32	Knowing and handling basic or specific key concepts and terminology
C33	Understanding the social projection of Biology.
D1	Development of capacity of analysis and synthesis
D2	Acquisition of the organization and planning capacity for tasks and time
D3	Development of oral and writing communication abilities
D6	Research and interpreting of information from different sources
D9	Ability to work in collaboration or creating groups with an interdisciplinary character
D10	Development of the critical thinking
D13	Sensitivity for environmental issues
D14	Adquisition of abilities in the interpersonal relationships

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Know the main sources, the diverse types and, especially, the dynamics of the more important pollutants and its relation with the biology	A1 B2 C8 D13 B3 C10
Comprise the concept of environmental pollution and his effects on the organisms. It is important that understand the processes of treatments and biorremediation of the pollution	A1 B2 C3 D1 B3 C6 D13
Know the diverse types of waste, his treatments and his use in processes of recovery in environments degraded	A1 B2 C11 D13 B3
Obtain an introductory vision of environment toxicology, agroalimentary and in living beings	A4 B2 C8 D13 B3 C31
Know and understand in what cases has to be applied the valid legislation and the rules that develop it	A2 B2 C21 D1 A5 B3 D3 B7 D6 B10
Apply knowledges and technical own of the pollution in different processes related with the management of the half	A3 B2 C11 D2 B5 C13 D3 B10 C14 D9 C19 D10 C21 D14 C22
Apply knowledges and relative technology to the pollution in appearances related with the production, exploitation, analysis and diagnostic of processes and biological resources	A3 B2 C11 D2 A5 B10 C23 D3 D9 D10 D14
Obtain information, develop experiments and interpret results	A4 B2 C25 D2 A5 B10 D6 B11 D10 B12
Comprise the social projection of the pollution and its repercussion in the professional exercise	A5 B11 C33 D10 B12 D13
Know and handle the concepts, terminology and scientific instrumentation-technical relative to the pollution	A5 B2 C32 D2 B4 C33

Contents

Topic	
1. INTRODUCION To THE CONTAMINATION	- Definition. Basic concepts. Types and categories of contaminants. - Sources and roads of entrance to the environment and biota. - Dynamic of contaminants: distribution and flow. - Bioindicators, biomonitoring. - Legislation and normative
2. BIODEGRADABLE WASTE	-Organic matter -Oil and derivative
3. ORGANIC POLLUTANTS	-PAHs, Hydrocarbons halogenados, PCBs
4. SOLID WASTE AND DISSIPATE	- Plastic and other solid waste - heat
4. INORGANIC POLLUTANTS	-Acidity -Elements potentially toxic

5. MICROBIAL POLLUTION	-Concept and sources of pollution of microbial origin -Microorganisms indicators of pollution -Dynamic of microbial pollution in atmosphere, floor and water -residual Waters and treatment. Treatment anoxic of lick. -Impact of the pollution in environment. -Legislation and normative on microbiological pollution
6. TREATMENT OF WASTE And PROCESSES OF RECOVERY	- Biorremediation. - Composting. - Reuse of waste through the system am used to-plant - Recovery of floors contaminated
7. BIOLOGICAL EFFECTS OF The CONTAMINANTS	-Exhibition of alive organisms the contaminants. Routes of entrance. Toxicocinética. Bioaccumulation, Biotransformation. -Effects of the contaminants to physiological level. -Molecular and cellular mechanisms of action of the contaminants. -Essays of toxicity. -Effects of the contaminants to populational level and of communities of organisms. -Evolution of resistance.

Planning	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Laboratory practical	20	10	30
Seminars	8	8	16
Mentored work	1	63	64
Lecturing	20	10	30
Objective questions exam	2	2	4
Report of practices, practicum and external practices 1		2	3
Problem and/or exercise solving	1	1	2
Laboratory practice	0.5	0.5	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	Description
Laboratory practical	Effect of a contaminant in the soil: it will study the total content and the availability. Effects on germination, growth and other physiological parameters of plants. Effect in the reproduction of oligoquetos and integrity of the lysosomal membrane and microbiological analysis of the solution of the soil. Detection of microbiological indicators of pollution. The assistance to practices will be compulsory to be able to surpass the matter
Seminars	It will complement the theoretical part tackling appearances that in the remained clear what was necessary to complement. Resolution of doubts, etc. At the end of the explanation of each subject, will deliver to the students a questionnaire of questions referred to the same and that they will have to deliver in the term that was fixed conveniently. In the part of Microbiology, the students will cover a test in the classroom when finishing the explanation of each one of the ones of the subjects.
Mentored work	The students will have the help of the professors of the matter for the preparation of the work of practices
Lecturing	Theoretical development-practical, presentation of objectives and conceptual frame of each subject, presenting specific bibliography and examples related

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Lecturing	During all the process of learning and especially in hours of consulting hours, will attend all the doubts exposed in relation with the contained theoretical of the subject
Laboratory practical	During all the process of learning and also in schedule of consulting hours will attend all the doubts exposed in relation with the contained practical of the subject
Seminars	During the development of this activity will attend all the doubts exposed poles students

Assessment	Description	Qualification	Training and Learning Results

Objective questions exam	Final control of the matter by means of a questionnaire of short answers and/or test. The evaluation of this control will suppose 30% of the total qualification of the matter. It is precise to reach a 5 to do average with the practical note.	30	A1 B2 C10 D1 A2 B5 C13 D2 A3 B7 D3 A4 B10 D6 A5 B11 D9 B12 D10 D13 D14
Report of practices, practicum and	The integrated report of the practices of edaphology, zoology, vegetal physiology and microbiology will be realised in the format of scientific article according to the norms of the Environmental Pollution. At the external practices beginning of course and in each one of the practices of the matter will realise indications of the requirements of them. It will be necessary to approve this part to surpass the matter	40	A1 B2 C3 D1 A3 B3 C6 D2 A4 B4 C11 D14 A5 B7 C13 B11 C14 C19 C21 C22 C23 C25 C31 C32
Problem and/or exercise solving	Evaluation of the participation of the student in the seminars, assistance to theoretical classes, etc. The professors will be able to request the delivery of questionnaires or test of each subject (a questionnaire, or test, of each one of the subjects that appear in the apartade of contents.).	20	A2 B2 C6 D1 A3 B3 C8 D2 A4 B5 C10 D3 B7 C13 D6 B10 C19 D10 C23 C32 C33
Laboratory practice	Deliver of one inform of practices with the resulted obtained in the same and the calculations detailed	10	

Other comments on the Evaluation

For the announcement of July, will conserve the parts approved, since it presupposes that the competitions, aptitudes and knowledges purchased do not lose .

http://bioloxia.uvigo.es/docs/docencia/examenes/exames_grado_2017-18.pdf

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- Capó Martí, M., **Principios de Ecotoxicología**, Tébar,
 Mason, C.F., **Biology of Freshwater Pollution**, Longman, 3^a ed.,
 Clark, R.B., **Marine Pollution**, Oxford University, 5^a ed.,
 Walker, C.H., Hopkin, S.P., Sibly, R.M., Peakall, D.B., **Principles of Toxicology**, Taylor & Francis, 3^a ed.,
 Seoánez Calvo, M., **Tratado de la Contaminación atmosférica**, Mundi Prensa,
 Hurst, C.J., Knudsen, G.R., McInern, M.J.ey, L.D. Stetzenbach, M.V. Walter (eds.), **Manual of Environmental Microbiology**, 3^a ed., American Society for Microbiology,
 Rice, E.W., Baird, R.B., Eaton, A.D., Clesceri L.S. (eds), **Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater**. 23 th., A.P.H.A., A.W.W.A. and W.E.F. Washington.,
 Lagadic, L., Caquet, T., Amiard, J-C, Ramade, F., **Use of biomarkers for Environmental Quality Assessment**, Balkema,
 DeCaprio, A.P. (ed.), **Toxicologic Biomarkers**, Ed. Taylor & Francis,
 Mirshal, I., **Soil Pollution: Origin, Monitoring & Remediation.**, Springer Verlag,
 Sparks, D.L., **Environmental Soil Chemistry**, Academic Press,
 Tan, K., **Environmental Soil Science**, Marcel Dekker. New York,
 McCutcheon S.C. , Schnoor J.L., **Phytoremediation: Transformation and Control of Contaminants.**, Wiley and Sons, Inc.,
 Singh, A., Ward, O.P., **Applied Bioremediation and Phytoremediation.**, Springer-Verlag,
 Benloch, M., Sancho, E., Tena, M. (eds.), **Fitorremediación de suelos contaminados del área de Aznalcóllar**, Universidad de Córdoba,
 Schmidt, T.M., Schaechter, M., **Topics in Ecological and Environmental Microbiology**, Academic Press,
 Bertrand, J.C., P. Caumette, P. Lebaron, R. Matheron, P. Normand, T. Sime-Ngando, **Environmental Microbiology: Fundamentals and Applications: Microbial Ecology.**, Springer.,
 Pepper, I.L., C.P. Gerba, T.J. Gentry., **Environmental Microbiology**. 3^a ed., Academic Press,
 H.B. Bradl, **Heavy Metals in the Environment: Origin, Interaction and Remediation**, Elsevier,
 Alina Kabata Pendias, **Trace Elements in Soils and Plants**, CRC Press,

---

Yates, M.V., J.M., C.H. Nakatu, R.V. Miller., **Manual of Environmental Microbiology.** 4^a ed., ASM Press.,

Barton, L.L., McLean, R.J.C., **Environmental Microbiology and Microbial Ecology.**, Wiley-Blackwel,

Beiras, R., **Marine Pollution: sources, fate and effects of pollutants in coastal ecosystems.**, Ed. Elsevier. UK., 2018

Lipp, W.C., E. B. Braun-Howland, T.E. Baxter (eds.), **standard Methods for the Examination of Water and Wastewater.24 th., A.P.H.A., A.W.W.A. and W.E.F. Washington.**, 2023

Recommendations

IDENTIFYING DATA**Producción animal**

Subject	Producción animal			
Code	V02G030V01907			
Study programme	Grao en Bioloxía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Optional	Year 4	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Bioloxía funcional e ciencias da saúde Bioquímica, xenética e inmunoloxía			
Coordinator	Velasco Rubial, Cristina			
Lecturers	Blanco Imperiali, Ayelén Melisa García Estévez, José Manuel Iglesias Blanco, Raúl Osorio Novas, Elisa Rolán Álvarez, Emilio Velasco Rubial, Cristina			
E-mail	cvrubial@uvigo.es			
Web				
General description	A materia Producción animal aborda as características básicas da devandita rama da ciencia, que se ocupa do estudo de como obter máximo rendemento, administrando os recursos adecuadamente baixo criterios de sustentabilidade para o mellor aproveitamento dos animais domésticos e silvestres que son útiles ao home para producir alimentos ou derivados (carne, ovos, leite, pel, etc) ou para cubrir outras necesidades (animais de experimentación, anticorpos, etc). O calendario académico se pode consultar en: http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/horarios			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Capacidade de lectura e análise de documentos científicos e de interpretar datos e informacóns, extraendo o esencial do accesorio ou secundario, e de fundamentar debidamente as pertinentes conclusións.
B3	Adquirir coñecementos xerais das materias básicas da bioloxía, tanto a nivel teórico como experimental, sen descartar unha maior especialización en materias que se orientan a un ámbito profesional concreto.
B4	Capacidade para manexar ferramentas experimentais, incluíndo a instrumentación científica e informática, que apoien a busca de solucións a problemas relacionados co coñecemento básico da bioloxía e con aqueles propios dun contexto laboral.
B7	Saber recompilar información sobre temas de interese de ámbito biolóxico, analizala e emitir xuízos críticos e razoados sobre estes, incluíndo cando sexa precisa a reflexión sobre aspectos sociais e/ou éticos relacionados coa temática.
B10	Desenvolver as capacidades analíticas e de abstracción, a intuición e o pensamento lóxico e rigoroso a través do estudo da bioloxía e as súas aplicacións.
B11	Saber comunicar a todo tipo de audiencias (especializadas ou non) de xeito claro e preciso coñecementos, metodoloxías, ideas, problemas e solucións relacionadas con distintos ámbitos da bioloxía.
B12	Capacidade para identificar as súas propias necesidades formativas no campo da bioloxía e en ámbitos laborais concretos, e de organizar a súa aprendizaxe cun alto grao de autonomía en calquera contexto.
C3	Identificar, analizar e caracterizar mostras de orixe biolóxica, incluídas as de orixe humana, e as súas posibles anomalías
C4	Isolar, analizar e identificar biomoléculas, virus, células, tecidos e órganos
C5	Cultivar microorganismos, células, tecidos e órganos
C7	Manipular e analizar o material xenético e levar a cabo asesoramento xenético
C10	Analizar e interpretar as adaptacións dos seres vivos ao medio
C16	Cultivar, producir, transformar, mellorar e explotar recursos biolóxicos
C17	Identificar e obter produtos naturais de orixe biolóxica
C18	Producir, transformar, controlar e conservar produtos agroalimentarios

C19	Identificar, xerir e comunicar riscos agroalimentarios e ambientais
C20	Deseñar, aplicar e supervisar procesos biotecnolóxicos
C21	Realizar e interpretar bioensaios e diagnósticos biolóxicos
C23	Desenvolver, xerir e aplicar técnicas de control biológico
C24	Deseñar modelos de procesos biológicos
C25	Obter información, desenvolver experimentos e interpretar os resultados
C31	Coñecer e manexar instrumentación científico-técnica
C32	Capacidade para coñecer e manexar os conceptos e a terminoloxía propios ou específicos
C33	Capacidade para comprender a proxección social da bioloxía
D1	Desenvolver a capacidade de análise e síntese
D2	Adquirir a capacidade de organizar e planificar as tarefas e o tempo
D3	Desenvolver habilidades de comunicación oral e escrita
D4	Adquirir coñecementos de lingua extranxeira relativos ao ámbito de estudo
D5	Empregar recursos informáticos relativos ao ámbito de estudo
D6	Saber buscar e interpretar información procedente de fontes diversas
D7	Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva
D8	Desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma
D9	Traballar en colaboración ou formando equipos de carácter interdisciplinar
D10	Desenvolver o razonamento crítico
D11	Adquirir un compromiso ético coa sociedade e a profesión
D12	Comportarse con respecto á diversidade e a multiculturalidade
D13	Sensibilización polos temas medioambientais
D14	Adquirir habilidades nas relacións interpersoais
D15	Desarrollar a creatividade, a iniciativa e o espírito emprendedor
D16	Asumir un compromiso coa calidade
D17	Desenvolver a capacidade de autocriticá
D18	Desenvolver a capacidade de negociación

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Comprender as técnicas de reproducción e mellora en producción animal	A1	B2	C3	D1
	A2	B3	C4	D2
	A3	B4	C5	D3
	A4	B7	C7	D4
	A5	B10	C10	D5
	B11	C16	D6	
	B12	C17	D7	
		C18	D8	
		C19	D9	
		C21	D10	
		C23	D11	
		C24	D12	
		C25	D13	
		C31	D14	
		C32	D16	
		C33	D17	
			D18	
Comprender a nutrición e alimentación animal	A1	B2	C3	D1
	A2	B3	C4	D2
	A3	B4	C5	D3
	A4	B7	C7	D4
	A5	B10	C10	D5
	B11	C16	D6	
	B12	C17	D7	
		C18	D8	
		C19	D9	
		C20	D10	
		C21	D11	
		C23	D12	
		C24	D13	
		C25	D14	
		C31	D16	
		C32	D17	
		C33	D18	

Coñecer a sanidade, hixiene e benestar animal	A1 A2 A3 A4 A5 B11 B12 C18 C19 C20 C21 C23 C24 C25 C31 C32 C33	B2 B3 B4 B7 B10 C16 C17 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18	C3 C4 C5 C7 C10 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18
Coñecer a lexislación e normativas da producción animal	A1 A2 A3 B11 B12 C18 C19 C24 C25 C31 C32 C33	B7 B10 B11 C16 C17 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18	C7 C10 C16 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18
Aplicar o coñecemento de producción animal para illar, identificar, manexar e analizar espécimes e mostras de orixe biolóxica, así como para caracterizar os seus constituíntes celulares e moleculares	A1 A2 A3 A4 A5 B10 B11 B12 C21 C31 C32	B2 B3 B4 B7 B10 C17 C19 C21 C31 C32	C3 C4 C5 C7 C17 D7 D9 D11 D13 D14 D16 D17 D18	D2 D4 D5 D6 D7 D9 D13 D14 D16 D17 D18
Analizar e interpretar as adaptacións dos seres vivos ao medio	A1 A2 A3 A4 A5 B11 B12	B2 B3 B4 B7 B10 C10 C19 C23 C24 C32 D9 D13	C10 C19 C23 C24 C32 D9 D13	D1 D4 D6 D7 D9 D13
Aplicar coñecementos e tecnoloxía relativos a producción animal en aspectos relacionados coa producción, explotación, análise e diagnóstico de procesos e recursos biolóxicos	A1 A2 A3 A4 A5 B10 B11 B12 C25 C32 C33	B2 B3 B4 B7 B10 C20 C24 C25 D8 D9 D10 D11 D13 D14 D16	C5 C16 C18 C19 C20 D8 D9 D10 D11 D13 D14 D16	D2 D3 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D13 D14 D16

Obter información, desenvolver experimentos e interpretar resultados	A1 A2 A3 A4 A5 B12	B2 B4 B7 B10 B11 C25	C3 C4 C5 C7 C10 C31 C32 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D15 D17 D18
Comprender a proxección social da producción animal e a súa repercusión no exercicio profesional	A1 A2 A3 A4 A5 B11 B12	B2 B3 B4 B7 B10 C33	C7 C10 C16 C18 C33 D9	D1 D2 D3 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D14 D16 D17 D18
Coñecer e manexar os conceptos, terminoloxía e instrumentación científico-técnica relativos á producción animal			C3 C4 C5 C7 C19 C24 C25 C31 C32	D2 D4 D5 D6 D9 D16 D18

Contidos

Topic

Capítulo I: Bases fisiolóxicas da producción animal (Profesora Velasco)	Tema 1. Sistemas produtivos Tema 2. Reproducción e crecimiento Tema 3. Benestar animal
Capítulo II: Alimentación e nutrición animal (Profesora Velasco)	Tema 4. Alimentación animal Tema 5. Nutrición animal Tema 6. Formulación e procesamiento de dietas
Capítulo III: Sanidade e hixiene (Profesor García)	Tema 7. Control de hixiene e sanidade da producción primaria gandeira Tema 8. Control da hixiene e sanidade da producción acuícola
Capítulo IV: Lexislación (Profesor García)	Tema 9. Lexislación en materia de producción animal
Capítulo V: Mellora animal (Profesor Rolán)	Tema 10. Base xenética dos caracteres cuantitativos Tema 11. Heredabilidade e a súa utilidade en producción animal Tema 12. Mellora por selección artificial Tema 13. Outras estratexias de mellora

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	11	28	39
Resolución de problemas	5	15	20
Seminario	3	24	27
Prácticas de laboratorio	16	8	24
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	11	27	38

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Lección maxistral	Capítulos I e II (Fisiología) Realizaranse na aula correspondente, co total dos alumnos matriculados presentes. Nasas comentaranse, coa axuda de presentacións en power point, os fundamentos teóricos da materia. Os materiais docentes estarán a disposición dos alumnos na Plataforma de teledocencia
Resolución de problemas	Realizaranse na aula correspondente, co total dos alumnos matriculados presentes. Nasas resolveranse problemas e casos prácticos
Seminario	Elaboración e exposición por grupos de alumnos de temas integrativos sobre a producción de especies concretas -Proporzanse temas para que os preparen os alumnos organizados en grupos de 2-3 (dependendo do número de alumnos matriculados). Os temas que se proponen abarcarán o máximo número de grupos de animais posibles incluíndo gandaría, producción de aves, acuicultura e producción doutras especies de interese. - Na primeira reunión con cada grupo tipo B realizarase a planificación da elaboración dos distintos temas. Na segunda reunión tipo B farase un seguimento da preparación dos temas. - Antes das datas de exposición cada grupo de alumnos deberá entregar unha memoria escrita do traballo realizado. - Nas tres últimas sesións de grupo A exponeranse os temas por parte dos alumnos para a continuación debater sobre os mesmos.
Prácticas de laboratorio	A asistencia ás prácticas é obligatoria para superar a materia. Os alumnos realizarán 16h de prácticas, das cales: - 8h corresponden a Fisiología (Avaliación de índices de crecimiento e parámetros de composición nun modelo de producción a pequena escala) - 4h corresponden a sanidade e hixiene (diagnóstico) - 4h corresponden a mellora animal (simulación por computador dun proceso de selección artificial)
Seminario	Dedicaranse á planificación e seguimento dos temas elaborados polos distintos grupos de alumnos
Lección maxistral	Capítulos III, IV e V (Sanidade e Mellora) Realizaranse na aula correspondente, co total dos alumnos matriculados presentes. Nasas comentaranse, coa axuda de presentacións en power point, os fundamentos teóricos da materia. Os materiais docentes estarán a disposición dos alumnos na Plataforma de teledocencia

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Serán interactivas e permitirán establecer accións personalizadas de reforzo. Contémplase tamén a resolución de dúbidas e problemas a través do correo electrónico e o sistema de aula virtual de cada profesor
Prácticas de laboratorio	Durante a realización das prácticas de laboratorio os profesores darán atención individualizada a cada alumno para a correcta comprensión dos obxectivos experimentais e da metodoloxía ou técnica utilizada. Unha vez rematada a tarefa, cada alumno ou grupo de alumnos verá supervisado o seu traballo polo profesor. Contémplase tamén a resolución de dúbidas e problemas a través do correo electrónico e o sistema de aula virtual de cada profesor
Seminario	Serán interactivas e permitirán establecer accións personalizadas de reforzo. Contémplase tamén a resolución de dúbidas e problemas a través do correo electrónico e o sistema de aula virtual de cada profesor
Resolución de problemas	Serán interactivas e permitirán establecer accións personalizadas de reforzo. Contémplase tamén a resolución de dúbidas e problemas a través do correo electrónico e o sistema de aula virtual de cada profesor
Lección maxistral	Serán interactivas e permitirán establecer accións personalizadas de reforzo. Contémplase tamén a resolución de dúbidas e problemas a través do correo electrónico e o sistema de aula virtual de cada profesor

Avaluación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Lección maxistral	Exame de preguntas obxectivas e peguntas de desenvolvemento sobre os contidos do bloque de Fisioloxía Para superar a materia esíxese un mínimo de 3 puntos (sobre 10) no exame	30	A1 A3 A4 A5	B3 B10 B12 C16 C17 C18 C19 C20 C21 C23 C24 C25 C31 C32 C33	C10 D2 D3 D6 D7 D8 D16	D1
Seminario	Valorarase: -Calidade da memoria escrita presentada (organización, redacción, adecuación da bibliografía, enfoque e profundidade axetados ó tema) -Calidade da presentación oral (adecuación ó tempo, calidade da información presentada nas figuras, expresión oral, capacidade de transmisión de información, dominio da lingua técnica) -Respostas ás preguntas expostas.	30	A2 A3 A4 A5 B10 B11 B12	B2 B7 B10 B11 C18 C19 C19 C20 C21 C24 C25 C25 C32 C33 C33 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18	C10 C16 C17 C18 D4 D5 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18	D1
Prácticas de laboratorio	A asistencia a prácticas é obligatoria. Cada un do tres módulos de prácticas (fisioloxía, sanidade e mellora) avaliaranse por separado por asistencia, informe de prácticas (fisioloxía) ou preguntas (mellora e sanidade). O 50% da nota corresponde ao módulo de Fisioloxía animal. Os módulos de mellora e sanidade representan o 25% cada un.	10	A2 A3 B12	B4 C4	C3 D2 C5 D3 C7 D5 C10 D7 C16 D8 C21 D9 C24 D10 C25 D11 C31 D12 C32 D13 D14 D16	D1
Lección maxistral	Exame de preguntas obxectivas e peguntas de desenvolvemento sobre os contidos do bloque de Sanidade e reolución de problema no bloque de mellora Para superar a materia esíxese un mínimo de 3 puntos (sobre 10) no exame	30	A1 A3 A4 A5	B3 B10 B12 C17 C18 C18 C19 C20 C21 C23 C24 C25 C31 C32 C33	C10 D2 D3 D6 D7 D8 D16	D1

Other comments on the Evaluation

1) Avaliación contínua

É obligatorio realizar as prácticas da materia. A non realización das mesmas suporá un suspenso na calificación global ainda que se superen o resto de actividades previstas.

Para superar a materia deberá realizar obligatoriamente todas as actividades propostas.

Para poder superar a materia esíxese unha cualificación mínima en cada un dos exames de 3.

As actividades superadas na primeira oportunidade dun curso se conservan para a segunda oportunidade. Na segunda oportunidade dun curso non se poden recuperar prácticas

Aos alumnos repetidores conservaráselles dun curso para o seguinte as calificacións das actividades (prácticas e seminario) superadas no(s) curso(s) anterior(es). Se repetirán só as actividades suspensas. Non se pode repetir as actividades xa superadas

2) Avaliación global

No prazo establecido polo decanato de Bioloxía os alumnos interesados o solicitarán. Non se aceptarán solicitudes fora de prazo

É obligatorio realizar as prácticas da materia. A non realización das mesmas suporá un suspenso na calificación global ainda que se superen o resto de actividades previstas.

Para superar a materia deberá realizar obligatoriamente o seminario

Na data de avaliación da primera ou segunda oportunidade fará un exame cun valor do 60% que incluirá todos os bloques da materia.

O calendario académico pódese consultar no seguinte enlace: <http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/horarios>

O calendario de exames pódese consultar no seguinte enlace: <http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Caravaca, F.P., **Bases de la producción animal.**, Universidad de Sevilla, 2003

Damron, W.S, **Introduction to animal science**, Pearson, 2012

Wadsworth, J., **Análisis de los sistemas de producción animal**, FAO,

Caballero Rúa, Armando, **Genética cuantitativa**, Sintesis, 2017

Complementary Bibliography

Broom, D.M., **Farm animal behaviour and welfare**, CABI, 2006

Buxadé, C, **Zootecnia: bases de producción animal, vol I**, Mundi-Prensa,

Buxadé, C., **Zootecnia: bases de producción animal, vol II (reproducción y alimentación)**, Mundi-Prensa,

Cervera, C, **Bases biológicas de la producción animal: alimentación animal**, Editorial UPV,

Dryden, G, **Animal nutrition science**, CABI, 2008

Falconer, D.S., **Introducción a la genética cuantitativa**, Acribia, 2001

Fontdevila, A, **Introducción a la genética de poblaciones**, Síntesis, 1999

Fraser, D, **Understanding animal welfare**, Blackwell science, 2008

Griffiths, A.J.F., **Genética moderna**, McGraw-Hill, Interamericana, 2000

Herranz,A., **Bienestar animal**, Ministerio de agricultura, 2003

Sainsbury, D., **Animal health: health, disease and welfare of farm livestock**, Cornell University, 1983

Sotillo, J.L, **Producción animal e higiene veterinaria**, Universidad de Murcia, 2000

Recomendacións

Other comments

Para o correcto seguimento da materia o alumno deberá inscribirse ao principio de curso na plataforma de teledocencia. Na inscrición, é importante que inclúa a dirección de correo-e que utiliza habitualmente, para poder recibir información do seu profesorado de forma persoalizada.

IDENTIFYING DATA

Producción microbiana

Subject	Producción microbiana			
Code	V02G030V01908			
Study programme	Grao en Bioloxía			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Optional	Year 4	Quadmester 1c
Teaching language	#EnglishFriendly Castelán			
Department	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinator	Sieiro Vázquez, Carmen			
Lecturers	Sieiro Vázquez, Carmen			
E-mail	mcsieiro@uvigo.es			
Web				
General description	A biotecnoloxía microbiana estuda os microorganismos, e os procesos que estes levan a cabo a gran escala, coa finalidade de obter produtos de interese aplicado e comercial nos ámbitos sanitario, agroalimentario e medio ambiental. A materia aborda os distintos coñecementos, fundamentais e aplicados, relacionados cos procesos de producción industrial, así como coa procura, selección e mellora das cepas microbianas utilizadas nos mesmos. Estúdanse os produtos máis relevantes que se están obtendo na actualidade mediante microorganismos e as perspectivas de futuro para novas aplicacións. O horario da materia pode ser consultado na seguinte ligazón: http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/horarios			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudiantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliaciós en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

- A1 Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
- A2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
- A3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- A4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.
- A5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
- B2 Capacidade de lectura e análise de documentos científicos e de interpretar datos e informacíons, extraendo o esencial do accesorio ou secundario, e de fundamentar debidamente as pertinentes conclusíons.
- B3 Adquirir coñecementos xerais das materias básicas da bioloxía, tanto a nivel teórico como experimental, sen descartar unha maior especialización en materias que se orientan a un ámbito profesional concreto.
- B4 Capacidade para manexar ferramentas experimentais, incluíndo a instrumentación científica e informática, que apoien a busca de solucións a problemas relacionados co coñecemento básico da bioloxía e con aqueles propios dun contexto laboral.
- B7 Saber recompilar información sobre temas de interese de ámbito biolóxico, analizala e emitir xuízos críticos e razoados sobre estes, incluíndo cando sexa precisa a reflexión sobre aspectos sociais e/ou éticos relacionados coa temática.
- B10 Desenvolver as capacidades analíticas e de abstracción, a intuición e o pensamento lóxico e rigoroso a través do estudo da bioloxía e as súas aplicacións.
- B11 Saber comunicar a todo tipo de audiencias (especializadas ou non) de xeito claro e preciso coñecementos, metodoloxías, ideas, problemas e solucións relacionadas con distintos ámbitos da bioloxía.
- B12 Capacidade para identificar as súas propias necesidades formativas no campo da bioloxía e en ámbitos laborais concretos, e de organizar a súa aprendizaxe cun alto grao de autonomía en calquera contexto.
- C5 Cultivar microorganismos, células, tecidos e órganos
- C6 Avaliar e interpretar actividades metabólicas
- C7 Manipular e analizar o material xenético e levar a cabo asesoramento xenético
- C16 Cultivar, producir, transformar, mellorar e explotar recursos biolóxicos
- C17 Identificar e obter produtos naturais de orixe bioloxica
- C18 Producir, transformar, controlar e conservar produtos agroalimentarios
- C19 Identificar, xerir e comunicar riscos agroalimentarios e ambientais
- C20 Deseñar, aplicar e supervisar procesos biotecnolóxicos

C24 Deseñar modelos de procesos biolóxicos
C25 Obter información, desenvolver experimentos e interpretar os resultados
C29 Asesorar e peritar sobre aspectos científico-técnicos, éticos, legais e socio-económicos relacionados coa bioloxía
C31 Coñecer e manexar instrumentación científico-técnica
C32 Capacidade para coñecer e manexar os conceptos e a terminoloxía propios ou específicos
C33 Capacidade para comprender a proxección social da bioloxía
D1 Desenvolver a capacidade de análise e síntese
D3 Desenvolver habilidades de comunicación oral e escrita
D6 Saber buscar e interpretar información procedente de fontes diversas
D8 Desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma
D10 Desenvolver o razonamento crítico
D11 Adquirir un compromiso ético coa sociedade e a profesión
D14 Adquirir habilidades nas relacóns interpersoais
D16 Asumir un compromiso coa calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer a selección e mellora dos microorganismos industriais así como os aspectos relacionados coa biotecnoloxía microbiana	A1 A2 A3 A4	B3 B12	C6 C7 C16	D1 D3 D6 D8
Coñecer os sistemas de procesado e purificación dos produtos de orixe microbiana	A1 A2 A3 A4	B3 B12	C16 C18 C20	D1 D3 D6 D8
Coñecer a lexislación e normativas relativas á produción microbiana	A1 A2 A3 A4	B3 B11 B12	C19 C20 C24	D3 D6 D8
Illar, identificar, manexar e analizar microorganismos e/ou os seus constitúntes celulares e moleculares de interese en produción microbiana	A2 A5	B3 B4	C5 C6 C17 C31	D10 D16
Manipular e analizar o material xenético nos procesos de mellora dos microorganismos industriais	A2 A5	B3 B4	C7 C16	D10 D11
Aplicar coñecementos e tecnoloxía relativos á produción microbiana en aspectos relacionados coa producción, explotación, análise e diagnóstico de procesos e recursos biolóxicos	A1 A2 A5	B4 B10	C5 C6 C16 C18 C20 C24	D10 D11 D16
Obter información, desenvolver experimentos e interpretar resultados	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B7 B10 B12	C25	D1 D6
Comprender a proxección social da produción microbiana e a súa repercusión no exercicio profesional	A3 A5	B7 B11	C29 C33	D11
Aplicar coñecementos de produción microbiana para asesorar, supervisar e *peritar sobre aspectos científico-técnicos, éticos, legais e socio-económicos relacionados cos seres vivos e medio ambiente	A2 A3 A4 A5	B4 B7 B10 B11	C19 C29 D10 D11 D14	D3
Coñecer e manexar os conceptos, terminoloxía e instrumentación científico-técnica relativos á produción microbiana	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3	C31 C32	D3

Contidos

Topic

1-Introdución á Biotecnoloxía Microbiana:
desenvolvemento histórico, importancia
socioeconómica e lexislación

2-Metabolismo microbiano e producción:
regulación e estratexias metabólicas para a
hiperproducción

3-Tecnoloxía de Produción (I): Medios de cultivo e
esterilización industrial, fermentacións industriais
e recuperación e procesado de produtos

4-Tecnoloxía de Producción (II): Desenvolvemento
de cepas industriais (procura, selección e mellora
de cepas)

5-Producción microbiana de alimentos: bebidas
alcohólicas, derivados lácteos e novos alimentos
obtidos por fermentación

6-Producción microbiana de fármacos:
antimicrobianos, vacúas, hormonas e outros
produtos de interese terapéutico

7-Producción microbiana de encimas,
aminoácidos, pigmentos e vitaminas

8-Producción de ácidos orgánicos, solventes e
biocombustibles

9-Producción de polímeros microbianos:
Polisacáridos, bioplásticos e biosurfactantes

10-Biomasa microbiana como produto industrial:
SCP, probióticos, bioinsecticidas e biofertilizantes

PRACTICAS

As prácticas consistirán en sesions de laboratorio
e/ou casos prácticos relacionados con:

O illamento, caracterización, selección,
tipificación e mellora de microorganismos de
interese industrial

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas de laboratorio	13.5	3	16.5
Seminario	10	32	42
Lección maxistral	23	39	62
Exame de preguntas obxectivas	0.5	5	5.5
Exame de preguntas obxectivas	0.25	3	3.25
Exame de preguntas obxectivas	0.25	10	10.25
Exame de preguntas obxectivas	0.25	5	5.25
Exame de preguntas obxectivas	0.25	5	5.25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas de laboratorio	Os alumnos/as adquirirán experiencia na caracterización, selección e mellora de microorganismos de interese industrial así como no estudo dos procesos nos que están implicados.
Seminario	I. Os estudiantes, guiados polo profesor, documentaranse (buscar, valorar, clasificar e seleccionar información) sobre un tema relacionado co programa da materia (ou sobre unha parte do devandito tema) e, co material seleccionado, prepararán un resumo. II. Os estudiantes traballarán sobre o tema para o que se documentaron completando unha ficha e preparando unha presentación, que expoñerán ante os seus compañeiros e o profesor. Manterán co profesor e os seus compañeiros un debate sobre o devandito tema e resolverán as cuestións que xurdan relacionadas co mesmo.
Lección maxistral	Exposición, por parte do profesor, dos contidos sobre a materia obxecto de estudio, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante:

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada levarase a cabo nas horas de titorías.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada levarase a cabo nas horas de titorías.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Seminario	DOCUMENTACIÓN BIBLIOGRÁFICA: Resumo entregado considerando a capacidade para buscar valorar, clasificar e seleccionar información, así como a capacidade para estruturar, sintetizar, criticar e interrelacionar os contidos. Os estudantes contarán cunha rúbrica que detallará os aspectos que serán avaliados (5%).	25	A1 B2 C17 D1 A2 B7 C24 D3 A3 B10 C25 D6 A4 B11 C29 D8 A5 B12 C32 D10 C33 D14 D16
	TRABALLO/PRESENTACIÓN E EXPOSICIÓN: Considerarase a ficha elaborada polos estudantes sobre o tema, así como a exposición (capacidade para sintetizar, explicar e transmitir a información) que realicen e a presentación (deseño e selección do material de apoio) que utilicen na devandita exposición. Igualmente, terase en conta a capacidade para resolver preguntas e cuestións que xurdan relacionadas co tema. Os estudantes contarán cunha rúbrica que detallará os aspectos que serán avaliados (10 %).		
PROBA OBXECTIVA sobre os contidos dos seminarios (10%)			
Exame de preguntas obxectivas	Cuestionario de preguntas obxectivas sobre as PRÁCTICAS	15	
Exame de preguntas obxectivas	Cuestionario de preguntas obxectivas sobre os conceptos teóricos da PARTE INTRODUCTORIA E ASPECTOS XERAIS DA MATERIA	10	
Exame de preguntas obxectivas	Cuestionario de preguntas obxectivas sobre a parte teórica da TECNOLOGÍA DE PRODUCCIÓN	20	
Exame de preguntas obxectivas	Cuestionario de preguntas obxectivas sobre a parte teórica da PRODUCCIÓN MICROBIANA (I)	15	
Exame de preguntas obxectivas	Cuestionario de preguntas obxectivas sobre a parte teórica da PRODUCCIÓN MICROBIANA (II)	15	

Other comments on the Evaluation

1.- A avaliação será preferentemente continua de acordo á cualificación das distintas actividades/probas arriba expostas. É imprescindible acadar unha cualificación de 5/10 para superar a materia. Será necesario acadar unha nota mínima de 4/10 en cada unha das actividades/probas para aprobar a materia. En caso de non conseguir a nota mínima esixida nalgunha das actividades/probas, a cualificación que figurará na acta será a cualificación suspensa más alta obtida polo estudiante.

A asistencia ás prácticas e aos seminarios é obrigatoria para todos os estudantes, permitíndose faltar a unha única sesión se a falta está debidamente xustificada. A non asistencia ás prácticas e/ou seminarios, así como a non presentación dos traballos en grupo, non é recuperable na segunda nin sucesivas convocatorias, impedindo tamén superar a avaliação global (no caso do alumnado que houbese optado por este modo de avaliação).

A nota obtida nas distintas probas de avaliação continua (prácticas, seminarios, leccións maxistrais), sempre que alcance o mínimo de 4/10, manterase para a convocatoria de xullo, polo que nesta convocatoria o estudiante presentarase só ás probas que non superase na primeira convocatoria.

2.- Alternativamente, o estudiante poderá optar por unha única proba de avaliação global. Á cualificación definitiva desta proba trasladaranse as notas obtidas nas probas das prácticas e os seminarios. O estudiante deberá manifestar na data establecida polo Centro a súa intención de optar pola avaliação global, o que lle impedirá acollerse á avaliação continua.

DATAS DE EXAMES

Poderán ser consultadas no seguinte enlace:

<http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Okator N. and Okeke B., **Modern Industrial Microbiology and Biotechnology**, 2nd ed., CRC Press, 2021

Wilson D.B., Sahm H., Stahmann K-P and Koffas M., **Industrial Microbiology**, First ed., Wiley, 2020

Glazer A.N. and Nikaido H., **Microbial Biotechnology. Fundamentals of Applied Microbiology**, 2nd ed., Cambridge University Press, 2008.

Byong H. Lee, **Fundamentals of Food Biotechnology**, 2nd ed., Wiley-Blackwell, 2015.

Hutkins R.W., **Microbiology and Technology of Fermented Foods**, First ed., IFT Press. Blackwell Publishing, 2008.

Singh V, **Microbial Cell Factories Engineering for Production of Biomolecules**, First ed., Elsevier, 2021

Complementary Bibliography

Primrose S.B. and Twyman R.M., **Principles of gene manipulation and genomics**, 7th ed., Blackwell Science, 2014.

Bora S.K., Sarma K. and Das S., **An Approach to Microbial Biotechnology. A Laboratory Handbook**, First ed., LAP Lambert Academic Publishing, 2013.

Recomendacóns

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Xestión e control de calidade/V02G030V01911

Subjects that it is recommended to have taken before

Microbioloxía I/V02G031V01204

IDENTIFYING DATA

Plant Production

Subject	Plant Production			
Code	V02G030V01909			
Study programme	Grado en Biología			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Optional	Year 4th	Quadmester 1st
Teaching language	Spanish			
Department				
Coordinator	Barreal Modroño, M. Esther			
Lecturers	Barreal Modroño, M. Esther Bott Vázquez, Sarah Galindo Dasilva, Juan Gallego Veigas, Pedro Pablo			
E-mail	edesther@uvigo.es			
Web	http://bioloxia.uvigo.es/es/			
General description	The subject will provide the student with skills in four areas: plant production systems and good practices, plant breeding and reproduction techniques (plant biotechnology), plant safety and health, legislation and regulations. The subject includes master classes, seminars, case studies in cooperative learning, and practical laboratory classes. English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English. http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/horarios			

Training and Learning Results

Code

- A1 Students should prove understanding and knowledge in this study field that starts in the Secundary Education and with a level that, even though it is supported in advanced books, also includes some aspects that involve knowledge from the vanguard of the study field.
- A2 Students should know how to apply their knowledge to their work or vocation in a professional way. They also should have the competences that are usually proved through the elaboration and defence of arguments and the resolution of problems within their study field.
- A3 Students should prove ability for information-gathering and interpret important data (usually within their study field) to judge relevant social, scientific or ethical topics.
- A4 Students should able to communicate information, ideas, issues and solutions to all audiences (specialist and unskilled audience).
- A5 Students should develop the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy
- B2 Ability of reading and analizing scientific papers and having critical assessment skills to understand data collection, deducing the main idea from the least relevant ones and basing on the correponding conclusions.
- B3 Acquisition of general knowledge about the basic subjects of biology, both at theory and experimental level, without dismissing a higher specialization in subjects that are oriented to a concrete professional area.
- B4 Ability in handling experimental tools, both scientific and computer technology equipment that support the search for solutions to problems related to the basic knowledge of biology and with those of a concrete labour context.
- B7 Collection of information about issues of biologic interest, analysis and emission of critical opinions and reason them including the reflection about social and/or ethical aspects related to the issue.
- B10 Development of analytic and abstraction skills, the intuition and the logical and rigorous thought through the study of biology and its uses.
- B11 Ability to communicate in detail and clearly: knowledge, methodology, ideas, issues and solutions to all audiences (not only qualified but unskilled in Biology).
- B12 Ability to identify their own educational necessities in the biology field and in concrete labour areas and to organize their learning with a high grade of autonomy in any context.
- C3 Identifying, analysing and characterizing biological samples, including those of human origin, and possible anomalies.
- C4 Isolating, analysing and identifying biomolecules, viruses, cells, tissues and organs.
- C5 Growing microorganisms, cells, tissues and organs.
- C7 Manipulating and analysing genetic data and carrying out genetic counseling
- C10 Analysing and assessing the adaptation of living beings to the environment.
- C16 Growing, producing, transforming, improving biological resources as well as getting profits.
- C17 Identifying and obtaining natural biological products
- C18 Producing, transforming, controlling and preserving Agro-Food products.
- C19 Identifying, addressing and communicating Agro-Food and environmental risks.
- C20 Designing, using and supervising biotechnological processes.
- C21 Processing and interpreting bioessays and biological diagnoses.
- C23 Developing, managing and using biological control techniques.
- C24 Designing biological process models.

C25 Gathering background information, develop experimental work and analysing data results

C29 Helping and evaluating scientific, technical, ethical, legal and socioeconomically aspects related to Biology.

C31 Knowing and handling technical and scientific apparatus.

C32 Knowing and handling basic or specific key concepts and terminology

C33 Understanding the social projection of Biology.

D1 Development of capacity of analysis and synthesis

D2 Acquisition of the organization and planning capacity for tasks and time

D3 Development of oral and writing communication abilities

D4 Acquisition of foreign language knowledge related to the study field

D5 Use of computer resources related to the study field

D6 Research and interpreting of information from different sources

D7 Resolution of issues and decision making in an effective way

D8 Development of the ability of independent learning

D9 Ability to work in collaboration or creating groups with an interdisciplinary character

D10 Development of the critical thinking

D11 Acquisition of an ethical agreement with the society and the profession

D12 Respectful behaviour to diversity and multiculturalism

D13 Sensitivity for environmental issues

D14 Acquisition of abilities in the interpersonal relationships

D15 Development of creativity, initiative and entrepreneurial spirit

D16 Acceptance of a quality commitment

D17 Development of the self-criticism ability

Expected results from this subject

Expected results from this subject

Training and Learning Results

To know the main plant production systems	A1	B10	C16	D6
		B12	C18	D8
			C32	D12
				D13
				D14
				D16
To understand plant reproduction and improving techniques	A1	B10	C16	D6
	B12	C17	D8	
		C18	D10	
		C32	D14	
			D15	
			D16	
To know the basic concepts in plant biotechnology	A1	B3	C16	D6
	A5	B10	C17	D8
			C18	D10
			C32	D13
				D14
				D15
				D16
To know the basic principles of plant safety and hygiene	A1	B2	C7	D6
	A5	B3	C16	D8
		B10	C17	D10
		B12	C18	D11
			C19	D12
			C32	D13
				D14
				D15
				D16
To know the legislation and regulations in plant production	A5	B3	C7	D5
		B10	C16	D6
		B12	C17	D10
			C18	D11
			C19	D12
			C20	D13
			C29	D14
			C32	D15
				D16

To apply knowledge of plant production to isolate, identify, manage and analyze specimens and samples of biological origin, as well as to characterize their cellular and molecular constituents.	A2 A3 B7	B2 B4 C5	C3 C4 D6	D2 D5 D6
				C7 C23 C25
				D10 D14 D15
				D16 D17
To analyze and interpret the adaptations of living beings to the environment	A2 A5 B10	B3 B4 C5	C3 C4 D7	D1 D6 D7
				C10 C23
				D10 D13 D14 D15
				D16 D17
To apply knowledge and technology relating to plant production in aspects related to the production, harvesting, analysis and diagnosis of biological processes and resources	A2 A4 B11	B4 B10 C5	C3 C4 D7	D5 D6 D7
				C7 C19 C23
				D8 D10 D14
				D15 D16 D17
To obtain information, perform experiments and interpret results	A3	B2 B7 B10	C5 C7 C20 C21 C23 C24 C25 C31	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D14 D15 D16 D17
To apply knowledge of plant production to advise, supervise and assess scientific-technical, ethical, legal and socio-economic aspects related to living beings and the environment	A3 A5 B7 B10	B2 B3 C5 C7	C3 C4 D5 D6	D2 D3 D5 D6
				C19 C23 C25 C29 C33
				D7 D8 D11 D12 D15
				D16 D17
Understanding the social projection of plant production and its impact on professional practice	A3	B2 B7 B10 B12	C7 C19 C20 C33	D6 D10 D11 D13 D15 D16 D17
To know and manage the concepts, terminology and scientific-technical instrumentation related to plant production	A2 A4 B11 B12	B4 B10 C7 C20 C31	C5 C7 D4 D5 D15	D2 D4 D5 D15 D16
				D16

Contents

Topic

Block 1: Production systems (Plant Physiology Area).	Topic 1. Basis of Plant Production.
Block 1: Production systems (Plant Physiology Area).	Topic 2. Plant Production Techniques
Block 2: Plant Breeding (Genetic Area)	Topic 3. Fundamentals of Plant Breeding
Block 2: Plant Breeding (Genetic Area)	Topic 4. Fundamentals of Genomic Selection
Block 3: Plant Biotechnology (Plant Physiology Area)	Topic 5. Introduction to Plant Biotechnology
Block 3: Plant Biotechnology (Plant Physiology Area)	Topic 6. Genetic transformation of plants
Block 4: Plant health and legislation.(Plant Physiology Area)	Topic 7. Plant Health
Block 4: Plant health and legislation. (Plant Physiology Area)	Topic 8. Intellectual property and standards.
Practice	1. Water stress and plant production 2. Introduction to adventitious morphogenesis 3. Poor plant nutrition and its impact on yield

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	1	0	1
Lecturing	23	46	69
Problem solving	6	6	12
Seminars	6	6	12
Laboratory practical	12	24	36
Objective questions exam	1	7	8
Report of practices, practicum and external practices	0	4	4
Case studies	0	8	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	A class will be dedicated to the presentation of the subject and the teaching guide, with an explanation of the evaluation procedure and indication of the deadlines for the work.
Lecturing	The master sessions are 50-minute lessons, to explain and develop the contents of Plant production. They must be completed with autonomous work of the student consulting books of text and further reading, mainly scientific articles.
Problem solving	Cooperative learning is formulated based on problems and cases.
Seminars	Seminar methodology is formulated with collaborative work and presentation of teamwork for the agricultural systems section.
Laboratory practical	These are mandatory laboratory practices consisting of familiarization of students with basic plant culture techniques and plant biotechnology.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	Throughout the term, teachers will be available in person at their offices during tutoring hours. It is recommended to make an appointment by mail to avoid crowds, you wait and/or the teacher has a busy schedule that day.
Problem solving	Consultations can be made by e-mail or through the MOOVI platform, in addition to being able to use face-to-face tutorials
Seminars	Tasks will be carried out to solve problems and exercises that will be dealt with in the same seminar.
Laboratory practical	The laboratory sessions will include a temporary space to perform tasks that will serve as training for the realization of the practice report.

Assessment

Description	Qualification	Training and Learning Results

Objective questions	The final exam will consist of objective questions related to the exam learning achieved.	30	A1 A3 A5 B2 B3 B4 C7 C16 C17 C18 C19 D1 D3 D6 D8 D12 C32
Report of practices, practicum and external practices	Presentation of a final report in which the methodology, materials, data obtained, statistical analysis, graphic representation and discussion of the results obtained will be presented, including all the literature consulted.	40	A3 A4 A5 B2 B3 B4 C3 C4 C5 C10 C16 C17 C19 C20 C21 C23 C24 C25 C31 D2 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D13 D14 D15 D16 D17 C33
Case studies	The evaluation of the seminars will be done through collaborative work (plant physiology) and problem solving of individual form (Genetics) together with the delivery of a small report or an objective test.	30	A1 A5 B2 B3 C3 C19 C29 C32 D1 D3 D6 D8 D17

Other comments on the Evaluation

Given that the training and continuous evaluation activities programmed within the Laboratory Practices and Seminars are designed to train students in skills and competences directly related to the exercise of the profession in the field of biotechnology applied to plant production, the attendance and participation of students in both evaluable activities is mandatory, in such a way that the absence or unjustified non-performance of these activities will prevent passing the subject. Therefore, considering the practical nature and the results of training and learning that are sought to achieve with both methodologies, students who opt for the global evaluation mode must also perform these activities.

It will be essential to obtain in each of the parts, at least 40% of the total evaluation, to compensate.

Students who do not meet this requirement at the first opportunity will be graded on the transcript with the highest grade achieved in the failed parts, and must repeat at the second opportunity (July) the test related to the part or parts in which they have not reached the 4.0. Logically, students who find themselves in this situation will keep the grade of the part/s passed (≥ 4.0) in the first opportunity and of the Practicals and Seminars, to take them into account in the final grade. In the second opportunity, it will also be essential to reach 4.0 in all the parts subject to recovery. The reports of practices and seminars that must be passed in the second call will be done individually. In the case of internships, once passed, the grade will be kept for the following year.

Ethical aspects, plagiarism will be prosecuted in the works, as well as copying from other students during the evaluation tests, which may be cause for a reduction of the grade and even a failure in the subject. This fraudulent conduct will be sanctioned with the firmness and rigor established by current regulations and may result in the suspension of the course for an entire academic year.

The dates of the exams are indicated in the following link:
<http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Sources of information

Basic Bibliography

David P. Clark y Nanette J. Pazdernik, **Biotechnology**, 2^a, Elsevier, 2016

Anis M. y Ahmad N., **Plant tissue culture: propagation, conservation and crop improvement**, 1^a, Springer, 2016

Caballero, A., **Genética Cuantitativa**, 1^a, Editorial Síntesis, 2017

Complementary Bibliography

Parker, R, **La Ciencia de las Plantas**, 1^a, Editorial Paraninfo, 2000

Cubero, JL, **Introducción a la mejora genética vegetal**, 2^a, Ediciones Mundi Prensa, 2002

Casal, I; García-López, JL; Guisán, JM y Martínez Zapater, JM, **La Biotecnología Aplicada a la Agricultura**, 1^a, Eumedia S.A., 2000

Ferreira, JJ; Ordás, A y Pérez M, **La genética de los caracteres cuantitativos en la mejora vegetal del siglo XXI**, 1^a, Sociedad Española de Genética y Sociedad Española, 2012

Varshney, RK y Tuberrosa, R, **Genomics-Assisted Crop Improvement**. Springer, 1^a, Springer, 2007-2010

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Drafting and execution of projects/V02G030V01801

Final Year Dissertation/V02G030V01991

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Quality management and control/V02G030V01911

Animal production/V02G030V01907

Microbial Production/V02G030V01908

IDENTIFYING DATA

Management and Conservation of spaces

Subject	Management and Conservation of spaces			
Code	V02G030V01910			
Study programme	Grado en Biología			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Optional	Year 4th	Quadmester 1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Calviño Cancela, María			
Lecturers	Calviño Cancela, María Soto González, Benedicto			
E-mail	maria@uvigo.es			
Web				
General description	This subject is focused on natural areas, their management and conservation, as a basis for an ecosystem-centred conservation of biodiversity, in contrast with the more conventional approach of species-centred conservation. The subject encompasses general topics about natural areas, types of protected areas and general principles for their design and planning, their socio-economic context as well as planning and management tools.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English. Schedule: # http://bioloxia.uvigo.es/*gl/*docencia/schedules			

Training and Learning Results

Code

- A1 Students should prove understanding and knowledge in this study field that starts in the Secundary Education and with a level that, even though it is supported in advanced books, also includes some aspects that involve knowledge from the vanguard of the study field.
- A2 Students should know how to apply their knowledge to their work or vocation in a professional way. They also should have the competences that are usually proved through the elaboration and defence of arguments and the resolution of problems within their study field.
- A3 Students should prove ability for information-gathering and interpret important data (usually within their study field) to judge relevant social, scientific or ethical topics.
- A4 Students should able to communicate information, ideas, issues and solutions to all audiences (specialist and unskilled audience).
- A5 Students should develop the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy
- B2 Ability of reading and analizing scientific papers and having critical assessment skills to understand data collection, deducing the main idea from the least relevant ones and basing on the correponding conclusions.
- B3 Acquisition of general knowledge about the basic subjects of biology, both at theory and experimental level, without dismissing a higher specialization in subjects that are oriented to a concrete professional area.
- B4 Ability in handling experimental tools, both scientific and computer technology equipment that support the search for solutions to problems related to the basic knowledge of biology and with those of a concrete labour context.
- B5 Understanding of the levels of organization of living beings from a structural (molecular, cellular and organic) and functional point of view by observing their relations with the environment and other organisms, as well as their appearances in situations of environmental alteration.
- B7 Collection of information about issues of biologic interest, analysis and emission of critical opinions and reason them including the reflection about social and/or ethical aspects related to the issue.
- B10 Development of analytic and abstraction skills, the intuition and the logical and rigorous thought through the study of biology and its uses.
- B11 Ability to communicate in detail and clearly: knowledge, methodology, ideas, issues and solutions to all audiences (not only qualified but unskilled in Biology).
- B12 Ability to identify their own educational necessities in the biology field and in concrete labour areas and to organize their learning with a high grade of autonomy in any context.
- C1 Obtaining, managing, preserving, describing and identifying current biological organisms and fossils.
- C11 Sampling, characterizing, managing, preserving and restoring Populations, Communities and Ecosystems.
- C12 Cataloguing, mapping, assessing, preserving, restoring and managing natural and biological resources.
- C13 Assessing environmental impact. Diagnosing and solving environmental issues
- C15 Describing, analysing, evaluating and planning of the physical environmental. Intepreting the scenery.

C22	Identifying, describing and using bioindicators.
C25	Gathering background information, develop experimental work and analysing data results
C31	Knowing and handling technical and scientific apparatus.
C32	Knowing and handling basic or specific key concepts and terminology
C33	Understanding the social projection of Biology.
D1	Development of capacity of analysis and synthesis
D2	Acquisition of the organization and planning capacity for tasks and time
D3	Development of oral and writing communication abilities
D4	Acquisition of foreign language knowledge related to the study field
D5	Use of computer resources related to the study field
D6	Research and interpreting of information from different sources
D7	Resolution of issues and decision making in an effective way
D8	Development of the ability of independent learning
D9	Ability to work in collaboration or creating groups with an interdisciplinary character
D10	Development of the critical thinking
D11	Adquisition of an ethical agreement with the society and the profession
D12	Respectful behaviour to diversity and multiculturalism
D13	Sensitivity for environmental issues
D14	Adquisition of abilities in the interpersonal relationships
D15	Development of creativity, initiative and entrepreneurial spirit
D16	Acceptance of a quality commitment
D17	Development of the self-criticism ability
D18	Development of negotiating power

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
New	A1	B2	C13	D1
	A2	B3	C25	D2
	A3	B4	C32	D3
	A4	B5	C33	D4
	A5	B7		D5
		B10		D6
		B11		D7
		B12		D8
				D9
				D10
				D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
New	A1	B2	C1	D1
	A2	B3	C11	D2
	A3	B4	C12	D3
	A5	B5	C13	D4
		B7	C15	D5
		B10	C22	D6
		B12	C25	D7
			C31	D8
			C32	D9
			C33	D10
				D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18

New	A1 A2 A3	B2	C11 C12 C13 C15 C25 C32 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
New	A3		C1 C11 C12 C13 C15 C22 C25 C31 C32 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
New	A1 A3	B2 B3 B7 B10	C13 C32 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

New	A1	B4 B5	C1 C11 C12 C13 C15 C22 C25 C31 C32 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
New	A2 A3 A4 A5	B10 B11	C13	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
New	A3	B2 B3 B4 B5 B7 B10 B11 B12	C1 C11 C12 C13 C15 C22 C25 C31 C32 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

New	A2 A4	C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18	
New	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4 B5 B7 B10 B11 B12	C31 C32	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Contents

Topic

Part I. Soil and Water Conservation.	Chapter 1. Soil degradation and loss. Chapter 2. Soil Conservation Methods. Chapter 3. Land planning tools. Chapter 4. Water Conservation. Chapter 5. River and Riverbank Restoration.
Part II. Habitat loss, biological integrity and ecosystem conservation.	Chapter 6. Habitat destruction, fragmentation and degradation. Chapter 7. Ecosystem-centred conservation.
Part III. Ecosystem Management and Restoration.	Chapter 8. Principles of ecosystem management, uncertainty, and adaptive management. Chapter 9. Replacement, rehabilitation, restoration and improvement of ecosystems.
Part IV. Selection, design and planning of protected areas.	Chapter 10. Selection of priority conservation areas. Chapter 11. Principles of protected area design. Chapter 12. Protected areas types and uses. Chapter 13. Socio-economic aspects of protected areas. Protected areas planning: planning tools in the Spanish legislation.
Field trip and computer session	We will make a field trip to a protected natural area with diverse uses and aims in order to familiarize become familiar with its management. We will make one computer session to work with useful tools for management and planning of protected natural areas.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminars	3	0	3
Field practice	11	0	11
Practices through ICT	3	0	3
Problem solving	6	0	6

Mentored work	2	30	32
Lecturing	12	34	46
Lecturing	13	36	49

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Seminars	Critical discussions about controversies related with natural areas conservation and management.
Field practice	Field trip to a protected natural area with diverse uses and aims in order to become familiar with its management.
Practices through ICT	Practices through ICT Computer session to work with useful tools for management and planning of protected natural areas.
Problem solving	Problem solving for students to get familiar with concepts related with the conservation and management of the soil and water.
Mentored work	The students will prepare an assignment related to topics of interest for conservation and management of natural areas.
Lecturing	Chapters in Part I will be explained by the teacher from the Edaphology area.
Lecturing	Chapters in Parts II, III and IV will be explained by the teacher from the Ecology area.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	All the students queries related to this part will be attended in the class or tutorials, done by appointment requested by email to the teachers: maria@uvigo.es and edbene@uvigo.es, also available at https://moovi.uvigo.gal/ .
Seminars	All the students queries related to this part will be attended in the class or tutorials, done by appointment requested by email to the teachers: maria@uvigo.es and edbene@uvigo.es, also available at https://moovi.uvigo.gal/ .
Field practice	All the students queries related to this part will be attended in the class or tutorials, done by appointment requested by email to the teachers: maria@uvigo.es and edbene@uvigo.es, also available at https://moovi.uvigo.gal/ .
Practices through ICT	All the students queries related to this part will be attended in the class or tutorials, done by appointment requested by email to the teachers: maria@uvigo.es and edbene@uvigo.es, also available at https://moovi.uvigo.gal/ .
Mentored work	All the students queries related to this part will be attended in the class or tutorials, done by appointment requested by email to the teachers: maria@uvigo.es and edbene@uvigo.es, also available at https://moovi.uvigo.gal/ .
Lecturing	All the students queries related to this part will be attended in the class or tutorials, done by appointment requested by email to the teachers: maria@uvigo.es and edbene@uvigo.es, also available at https://moovi.uvigo.gal/ .
Problem solving	All the students queries related to this part will be attended in the class or tutorials, done by appointment requested by email to the teachers: maria@uvigo.es and edbene@uvigo.es, also available at https://moovi.uvigo.gal/ .

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Practices through ICT	The students will have to solve an exercise in the computer session that will be assessed.	5	B3	C25	D2
			B4	D3	D4
				D5	D9
				D13	D14
Problem solving	The approach used to solve the problem as well as the correction of the result will be assessed.	10	B3	C25	D2
			B4	D3	D4
				D5	D9
				D13	D14

Mentored work	The assessment of this part will be based on the ability for synthetize, analyse and correctly express in writing the contents of the topic chosen as well as knowledge on the topics relevant to the subject.	20	A2 A4 A5 B11 B12	B2 B7 B10 D4 D6 D8 D9 D10 D13 D14 D15 D18	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9 D10 D13 D14 D15 D17
Lecturing	The assessment of this part will be based on the knowledge the student has acquired on the topics explained in the lectures regarding Part I, given by the Area of Edaphology, as demonstrated in a short-questions exam.	26	A1 B5	B3 C15 C22 C32	C13 D1 C15 D2 C22 D3 C32 D4 D6 D10 D12 D13 D16 D17
Lecturing	The assessment of this part will be based on the knowledge the student has acquired on the topics explained in the lectures regarding Parts II, III and IV, given by the Area of Ecology, as demonstrated in a short-questions exam.	39	A1 B5	B3 C15 C22 C32	C13 D1 C15 D2 C22 D3 C32 D4 D6 D10 D12 D13 D16 D17

Other comments on the Evaluation

It is required to obtain a minimum score of 5 (out of 10) in each of the main parts of the subject (final exam and mentored work) in order to pass the subject. In case this score is not reached in any of the parts, the final mark will be that of the lower score. Attendance to the practical classes (field trip, computer sessions and problem solving classes) is compulsory.

In calls other than the first the marks will be based on an exam only. The scores obtained in the assignments will only be kept for the second call.

Students that do not attend the exam will be considered as missing the call, regardless whether they completed the assignments.

Exam dates: please check the following link: <http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- Ausden, Malcolm, **Habitat management for conservation : a handbook of techniques**, 2007,
- Calviño Cancela, María, **Conservación de espacios protegidos**, Ecología, Conservación I,
- Eagles, Paul F. J., **Turismo sostenible en áreas protegidas: directrices de planificación y gestión.**,
- Lucas, P. H. C., **Protected landscapes : a guide for policy-makers and planners**, Chapman & Hall,
- Mitsch & Jorgensen, **Ecological Engineering and Ecosystem Restoration**,
- Shafer, Craig L., **Nature reserves : island theory and conservation practice**, Smithsonian Institution Press,
- Thomas & Packham, **Ecology of Woodlands and Forests**,
- Dudley, N., **Directrices para la aplicación de las categorías de gestión de áreas protegidas**,
- Begon, M.; Harper, J.L.; Townsend, C.R., **Ecología**,
- Bennet, A.F., **Enlazando el paisaje. El papel de los corredores y la conectividad en la conservación de la vida silvestre**,
- Chape, S.; Spalding, M.; Jenkins, M., **The world's protected areas. Status values and prospects in the 21st century**,
- Hunter, M.L.; Gibbs, J., **Fundamentals of conservation biology**,
- Primack, R.B.; Ros, J., **Introducción a la biología de la conservación**,
- Sodhi, Navjot S., Ehrlich, Paul R., **Conservation Biology for all**,
- Whittaker, J.; Fernandez-Palacios, J.M., **Island biogeography. Ecology, evolution and conservation**,
- Sutherland, William; Hill, David, **Managing Habitats for Conservation**,

---

Recommendations

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Environmental analysis and diagnosis/V02G030V01902

Biodiversity: management and conservation/V02G030V01905

Environmental impact evaluation/V02G030V01904

IDENTIFYING DATA

Quality management and control

Subject	Quality management and control			
Code	V02G030V01911			
Study programme	Grado en Biología			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st
Teaching language	Spanish			
Department				
Coordinator	Gallardo Medina, Mercedes			
Lecturers	Cal Arca, Ángela María Gallardo Medina, Mercedes			
E-mail	medina@uvigo.gal			
Web				
General description	The aim of this course is for the student to know and understand the principles of quality management and of the environment, as well as the rules of organization and effective management of a laboratory. In this respect, may acquire competence in the application of the ISO 9000 quality management standard, ISO 14000 of environmental management and ISO 17025 for the management and technical competence of testing and calibration laboratories.			
	The schedule of the subject is approved in the Faculty Board and can be consulted in the following link: http://bioloxia.uvigo.es/en/teaching/schedules			

Training and Learning Results

Code

A1	Students should prove understanding and knowledge in this study field that starts in the Secundary Education and with a level that, even though it is supported in advanced books, also includes some aspects that involve knowledge from the vanguard of the study field.
A2	Students should know how to apply their knowledge to their work or vocation in a professional way. They also should have the competences that are usually proved through the elaboration and defence of arguments and the resolution of problems within their study field.
A3	Students should prove ability for information-gathering and interpret important data (usually within their study field) to judge relevant social, scientific or ethical topics.
A4	Students should able to communicate information, ideas, issues and solutions to all audiences (specialist and unskilled audience).
A5	Students should develop the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy
B2	Ability of reading and analizing scientific papers and having critical assessment skills to understand data collection, deducing the main idea from the least relevant ones and basing on the correponding conclusions.
B3	Acquisition of general knowledge about the basic subjects of biology, both at theory and experimental level, without dismissing a higher specialization in subjects that are oriented to a concrete professional area.
B4	Ability in handling experimental tools, both scientific and computer technology equipment that support the search for solutions to problems related to the basic knowledge of biology and with those of a concrete labour context.
B7	Collection of information about issues of biologic interest, analysis and emission of critical opinions and reason them including the reflection about social and/or ethical aspects related to the issue.
B10	Development of analytic and abstraction skills, the intuition and the logical and rigorous thought through the study of biology and its uses.
B11	Ability to communicate in detail and clearly: knowledge, methodology, ideas, issues and solutions to all audiences (not only qualified but unskilled in Biology).
B12	Ability to identify their own educational necessities in the biology field and in concrete labour areas and to organize their learning with a high grade of autonomy in any context.
C25	Gathering background information, develop experimental work and analysing data results
C27	Developing and monitoring management systems and quality control on Biology
C29	Helping and evaluating scientific, technical, ethical, legal and socioeconomically aspects related to Biology.
C30	Controlling and councelling on every aspect related to Organisms Welfare.
C31	Knowing and handling technical and scientific apparatus.
C32	Knowing and handling basic or specific key concepts and terminology
C33	Understanding the social projection of Biology.
D1	Development of capacity of analysis and synthesis
D2	Acquisition of the organization and planning capacity for tasks and time
D6	Research and interpreting of information from different sources
D11	Adquisition of an ethical agreement with the society and the profession
D13	Sensitivity for environmental issues

D14 Adquisition of abilities in the interpersonal relationships

D16 Acceptance of a quality commitment

D18 Development of negotiating power

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
To know the standards of management and quality control of processes, systems, research, etc., related to Biology.	A1	B2	C27	D1 B3 C32 D6 C33 D13 D16
Understand the concept of quality systems and their application. Manage and apply the main systems of quality.	A1 A2	B3 C31	C27 D6 D13 D16	D2 D6 D13 D16
Knowledge and get used to methods of validation, calibration, uncertainty calculation, verification tests, quality standards and other parameters and quality systems.	A2	B2 B4	C31 C32	D6 D13 D16
Knowing how to evaluate, verify and accredit quality.	A2 A5	B4 B7 B11	C27 C30	D1 D2 D13 D14 D16 D18
Understand the importance and impact of the implementation of quality systems in professional and social fields.	A4	B10 B11	C27 C33	D11 D13 D14 D16 D18
Obtain information, evaluate and interpret results	A3	B2 B7 B10	C25	D2
Apply knowledge of quality management to advise, supervise and assess scientific-technical, ethical, legal and socio-economical aspects related to biology.	A2 A3	B10 B12	C29	D2 D6 D11 D13 D14 D16 D18
To know and handle the concepts, terminology and scientific-technical instrumentation related to quality management.	A1 A4	B4 B11	C32	D6 D13 D16

Contents

Topic

Block 1.- The Quality Management System	Subject 1. The Quality management: concept and historical evolution Subject 2. Design and implementation of a Quality Management System
Block 2.- Models and standards for the Quality management	Subject 3. Quality Management. UNE-EN-ISO 9000 Subject 4. Environmental management: UNE-EN-ISO 14000. EMAS Subject 5. Quality management in the laboratory: standards and techniques. Regulation UNE-EN ISO/IEC 17025
Block 4.- Tools for the Quality management	Subject 6. Tools for the Quality management Subject 7. The continuous improvement and the participatory management of the quality
Seminars and ABPs	Develop in small groups a project for a company, organisation or institution on the implementation of an integrated quality and environmental management system, applying ISO 9000 and ISO 14000 standards.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	20	0	20
Project based learning	5	20	25
Discussion Forum	2	0	2

Essay	20	60	80
Project	5	10	15
Objective questions exam	1	5	6
Presentation	0	2	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Methodologies	Description
Lecturing	Exposure by the teachers of the contents on the subject of study, theoretical bases and/or guidelines of a work, exercise or project to be developed by the student
Project based learning	Carrying out activities to integrate theoretical knowledge, management tools and formal quality management standards and models. Students, working in small groups, must develop an integrated project on the application of quality and environmental management systems, using the ISO 9000 and ISO 14000 standards as a tool. With this, students are expected to train, among others, the skills of analysis and synthesis, cooperative learning, organisation, information search, communication and strengthening of personal relationships.
Discussion Forum	The activity takes place in a face-to-face environment in which various topics related to the academic and/or professional field are discussed with renowned professionals who carry out their main work activity in the field of quality.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	Students can ask any questions they may have during the lectures by e-mail. On the other hand, each lecturer sets aside 6 hours of tutoring per week for students who request it. The timetable for these tutorials will be announced by the subject coordinator, but will also be available to students both in the subject area on the Moovi platform and on the Faculty's website.
Project based learning	In these activities, the teacher has the function of guiding and orienting the students' learning process and helping them to successfully carry out the planned project. To this end, effective monitoring will be carried out focused on the equipment configured to carry it out. Likewise, all the material will be available on the Moovi Platform with a summary of the theoretical class presentations, some examples of previous projects that will be progressively uploaded to the platform throughout the course, as well as standards and other useful documents for carrying out the project. On the other hand, students will also be able to resolve their doubts individually in the hours allocated to tutorials, which, as indicated in the previous section, will be communicated through the subject coordinator and will be available on the subject's space in Moovi, as well as on the Faculty's website.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Lecturing	Class attendance will be randomly checked throughout the course.	5	A1	B2	C29	D1
			A5	B3	C30	D6
				B7	C31	D11
				B10	C32	D13
				B12	C33	D16
Essay	The practical sessions will be complemented with the individual delivery through the Moovi platform of the tasks performed during each practical. These deliverables may be subsequently completed and improved within the deadline established for each delivery. This methodology is part of the continuous evaluation.	30	A2	B2	C25	D1
			A3	B4	C27	D2
			A4	B7	C29	D6
			A5	B10	C30	D11
			B11	C31	D13	
			B12	C32	D14	
				C33	D16	
					D18	
Project	The project will be carried out in groups (2 to 3 students). On the established date (usually 10-15 days prior to the date of the final exam), each group of students will submit the written project as a result of the Project Based on Learning, carried out during the practical sessions. This methodology is part of the continuous evaluation.	30	A2	B2	C25	D1
			A3	B4	C27	D2
			A4	B7	C29	D6
			A5	B10	C30	D11
			B11	C31	D13	
			B12	C32	D14	
				C33	D16	
					D18	

Objective	It will be carried out in the final exam. It will allow to evaluate the questions examtheoretical knowledge imparted in the teaching sessions, as well as the acquired competences. They may include closed questions with different answer alternatives (true/false, multiple choice, matching of elements, etc.).	25	A1 A5	B2 B3	C29 C30	D1 D6
				B7	C31	D11
				B10	C32	D13
				B12	C33	D16
Presentation	It will be carried out in the final exam. The group of students will carry out the presentation and defense of their project.	10	A3 A4	B11 B12	C27 C32	D1 D14
					C33	D18

Other comments on the Evaluation

CONTINUOUS EVALUATION

In order to pass the subject, students must complete the following activities: work, project, presentation, exam, and achieve a minimum grade of 5 points out of 10. Nevertheless, the different activities can be compensated if a minimum grade of 4/10 points is achieved on them. In case of not reaching the minimum grade in the Project section (4/10) or in the exam of objective questions (4/10), the grade obtained will be the one that appears as the subject final grade (the rest of the sections will not be taken into account). During the theoretical classes, four attendance controls will be carried out randomly. Each control will value 0.125 points that will have an impact on the final grade of the subject.

Exam

In order to take the theoretical exam it is necessary to attend the practical sessions. Non-attendance of a practical for justified reasons must be documented within 24 hours after the end of the practical.

Project

This is the final report of the project carried out during the practical sessions. The quality of the project presented, its originality, usefulness and possible practical application will be evaluated. In addition, it will also be taken into account:

- The inclusion of qualitative aspects of scientific rigor, bibliographical references and the use of scientific terminology.
- Formal appearance of the report: organization, format and style of writing, inclusion of logos, as well as spelling, grammatical and punctuation errors, bad expressions, etc.

Work

The work developed by the student will be evaluated in the classroom during the practical sessions. This will be reflected in a deliverable that must be uploaded to the Moovi platform at the end of each practical session. In order to complete and improve each section of the project carried out during the internship, it will be valued the fact of uploading to Moovi an improvement of the work done in the practices (complete information, aspects of organization and format, etc.), within the deadlines assigned for this purpose. On the other hand, the participation and interest shown by the student in the classroom during the internship will also be valued.

Presentation

The evaluation of the presentation takes into account if it includes the key ideas of the project, the student's ability to convey a clear idea of the project to third parties and him/her fluency in the presentation.

SECOND OPPORTUNITY

In the second opportunity the student will be able to recover the following activities of the subject: project, presentation and exam of objective questions. The 'work' part is not recoverable and therefore must be passed during the class period of the course.

In the case of the project, if it was not passed at the first opportunity, the student may correct and complete the corresponding parts or, if necessary, repeat the entire project.

GLOBAL EVALUATION

Students may request a global evaluation, according to the dates and procedure established by the center, and it will entail the waiver of the continuous evaluation. The global evaluation will allow obtaining 100 % of the score of the subject through a test on the official date set for the final exam of the subject, both in the first and second opportunity.

The test will include an exam of objective questions and the written and oral presentation of the Project.

Academic and Examination Calendars

The academic calendar can be consulted at: <http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/horarios>

The exam calendar can be consulted at: <http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Ethical aspects

Plagiarism in papers and the unjustified use of artificial intelligence programs will be prosecuted. Copying from other students during the evaluation tests may also be a reason for a grade reduction and a failure in the subject.

Sources of information

Basic Bibliography

Camisón C, **Gestión de la calidad: conceptos, enfoques, modelos y sistemas**, 2006

Cuatrecasas L; Gonzalez Babón J, **Gestión integral de la calidad. Implantación, control y certificación.**, 2017

Llorens Montes F.J., **Gestión de la Calidad Empresarial: fundamentos e implantación**, 2005

Complementary Bibliography

López Lemos, Paloma, **Como documentar un sistema de Gestión de calidad según ISO 9001:2015**, 2015

Vilar Barrio JF, **Las Siete nuevas herramientas para la mejora de la calidad**, 2017

Cláver Cortés E, **Gestión de la calidad y gestión medioambiental**, 2011

López Lemos, Paloma, **Novedades ISO 9001:2015**, 2015

Varios autores, **Herramientas para la Calidad**, 2004

Woodside G, **Auditoría de sistemas de gestión ambiental: introducción a la norma ISO 14001**, 2001

Enríquez Palomino A. y Sánchez Rivero, M., **ISO 14001: 2015 Implantación de Sistemas de Gestión Ambiental**, Confemetal, 2018

Seoáñez Calvo Mamp; Angulo Aguado L, **Manual de gestión medioambiental de la empresa: sistemas de gestión medioambiental, auditorías medioambientales, evaluaciones de impacto ambiental y otras estrategias**, 1999

Rubio Romero JC, **Gestión de la prevención de riesgos laborales: OHSAS 18001 - Directrices OIT para su integración con calidad y medioambiente**, 2002

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Internships/V02G030V01981

Drafting and execution of projects/V02G030V01801

Final Year Dissertation/V02G030V01991

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Agri-food analysis and diagnostic/V02G030V01901

Clinical diagnosis and analysis/V02G030V01903

Environmental analysis and diagnosis/V02G030V01902

Biodiversity: management and conservation/V02G030V01905

Pollution/V02G030V01906

Environmental impact evaluation/V02G030V01904

Management and Conservation of spaces/V02G030V01910

Animal production/V02G030V01907

Microbial Production/V02G030V01908

Plant Production/V02G030V01909

IDENTIFYING DATA

Internships

Subject	Internships	Choose	Year	Quadmester
Code	V02G030V01981			
Study programme	Grado en Biología			
Descriptors	ECTS Credits			
	6	Optional	4th	2nd
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Pérez Fernández, Juan			
Lecturers	Pérez Fernández, Juan			
E-mail	jperezf@uvigo.es			
Web	http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/practicas-externas/			
General description	The internships will allow students to acquire skills related to the performance of the biologist's professional profiles. In addition, this subject will facilitate direct contact between the Faculty and the professional world, to which the graduates should be incorporated. English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code

A2	Students should know how to apply their knowledge to their work or vocation in a professional way. They also should have the competences that are usually proved through the elaboration and defence of arguments and the resolution of problems within their study field.
A3	Students should prove ability for information-gathering and interpret important data (usually within their study field) to judge relevant social, scientific or ethical topics.
B2	Ability of reading and analyzing scientific papers and having critical assessment skills to understand data collection, deducing the main idea from the least relevant ones and basing on the corresponding conclusions.
B3	Acquisition of general knowledge about the basic subjects of biology, both at theory and experimental level, without dismissing a higher specialization in subjects that are oriented to a concrete professional area.
B4	Ability in handling experimental tools, both scientific and computer technology equipment that support the search for solutions to problems related to the basic knowledge of biology and with those of a concrete labour context.
B5	Understanding of the levels of organization of living beings from a structural (molecular, cellular and organic) and functional point of view by observing their relations with the environment and other organisms, as well as their appearances in situations of environmental alteration.
B7	Collection of information about issues of biologic interest, analysis and emission of critical opinions and reason them including the reflection about social and/or ethical aspects related to the issue.
C1	Obtaining, managing, preserving, describing and identifying current biological organisms and fossils.
C12	Cataloguing, mapping, assessing, preserving, restoring and managing natural and biological resources.
C13	Assessing environmental impact. Diagnosing and solving environmental issues
D1	Development of capacity of analysis and synthesis
D5	Use of computer resources related to the study field

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
To gain experience of the socio-occupational environment related to the fields of Biology and understand the applicability of the knowledge acquired throughout the degree.	A2	B2		
	A3	B5		
		B7		
To obtain information, develop experiments and interpret results.	A3	B2	C1	
		B3	C12	
		B4	C13	
		B5		
		B7		
Understanding the social projection of External Internships and their repercussions on professional practice.	B7	C13	D1	
To know and use the concepts, terminology and scientific-technical instrumentation related to External Internships.	B3	C1		

Contents

Topic

The student will carry out an internship in some - labour and professional real environments related with any of the fields in Biology (environment, production, health, research, development and innovation, etc), under the supervision of a tutor in the receptor institution and a tutor in the Faculty.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Practicum, External practices and clinical practices	120	0	120
Report of practices, practicum and external practices(Repetida non usar)	0	30	30

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Practicum, External practices and clinical practices	The student will carry out an internship in the host institution for a minimum of 120 hours.
	In addition, the student will devote 30 hours of work to prepare the final memory of the internship, which has to be elaborated following the rules of external practices for the Degree in Biology.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Practicum, External practices and clinical practices	Each student will have a tutor in the external institution (external tutor) who will supervise the correct development of the practices.
Tests	Description
Report of practices, practicum and external practices(Repetida non usar)	Each student will have a tutor in the faculty (academic tutor) who will guide the student with the editorial of the internship memory.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results				
Practicum, External practices and clinical practices	Daily follow-up by the tutor of the receptor institution ("external" tutor) of the activity developed by the student during the period of the internship. Then, the "external" tutor will evaluate the activity developed by the student during the period of the internship.	75	A2	B2	C1	D1	
Report of practices, practicum and external practices(Repetida non usar)	The "academic" tutor will review and will evaluate the memory of the internship drafted by the student. The "academic" tutor will do the final grade of the internship by considering the report of the tutor of the receptor institution (75 %) and the final memory drafted by the student (25 %).	25	A2	B2	C12	D5	B4 C13

Other comments on the Evaluation

The adjudication of honours will be between those students coursing the curricular internship and having the best qualifications. For this, those that wish to opt to the honour will have to do an oral presentation and defence of the internship memory in front of a committee

The instructions to prepare the memory of the internship will be available on the web page of the faculty in the following link:

<http://bioloxia.uvigo.es/en/teaching/external-internships/>

The student has to fill out and deliver a report on the company.

The memory of the internship and the reports can be sent in pdf format by email.

The academic tutor will be the subject coordinator by default, but the student may arrange for another professor from the degree program to be the academic tutor.

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recommendations

Other comments

The student has to have surpassed a minimum of 120 ECTS to be allowed to initiate his/her external curricular internship. The rule for the external extracurricular internship also contemplates the same requirement.

IDENTIFYING DATA**Final Year Dissertation**

Subject	Final Year Dissertation			
Code	V02G030V01991			
Study programme	Grado en Biología			
Descriptors	ECTS Credits 18	Choose Mandatory	Year 4th	Quadmester 2nd
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Míguez Miramontes, Jesús Manuel			
Lecturers	Míguez Miramontes, Jesús Manuel			
E-mail	jmmiguez@uvigo.es			
Web	http://http://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/traballo-fin-de-grao			
General description	The Final Degree Project is a mandatory subject of 18 ECTS that is part of the module Final Degree Project and Work. This module develops in the last year of the degree program in Biology. The objective of the End of Degree Project is to offer the students the opportunity to apply knowledges, skills and competences adquired during the Degree studies. The project consists in an original work that each student will carry out individully under supervision of a teacher (tutor), and will allow to demonstrate in an integrated way the acquisition of competences and skills associated with the title. Compliance with the regulations approved for the project is mandatory for all students of this subject. The management of all the processes corresponds to the Final Degree Project Committee, which has been appointed for this proposal by the Faculty. The subject does not have a fixed schedule in the academic calendar, although all the activities are usually developed throughout the second semester of the academic year.			

Training and Learning Results

Code

- A1 Students should prove understanding and knowledge in this study field that starts in the Secundary Education and with a level that, even though it is supported in advanced books, also includes some aspects that involve knowledge from the vanguard of the study field.
- A2 Students should know how to apply their knowledge to their work or vocation in a professional way. They also should have the competences that are usually proved through the elaboration and defence of arguments and the resolution of problems within their study field.
- A3 Students should prove ability for information-gathering and interpret important data (usually within their study field) to judge relevant social, scientific or ethical topics.
- A4 Students should able to communicate information, ideas, issues and solutions to all audiences (specialist and unskilled audience).
- A5 Students should develop the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy
- B1 Ability of organization and planning in the working area in a multidisciplinary environment relate to biology and other connected fields.
- B2 Ability of reading and analizing scientific papers and having critical assessment skills to understand data collection, deducing the main idea from the least relevant ones and basing on the correponding conclusions.
- B3 Acquisition of general knowledge about the basic subjects of biology, both at theory and experimental level, without dismissing a higher specialization in subjects that are oriented to a concrete professional area.
- B4 Ability in handling experimental tools, both scientific and computer technology equipment that support the search for solutions to problems related to the basic knowledge of biology and with those of a concrete labour context.
- B5 Understanding of the levels of organization of living beings from a structural (molecular, cellular and organic) and functional point of view by observing their relations with the environment and other organisms, as well as their appearances in situations of environmental alteration.
- B6 Ability to use biological knowledge obtained with this degree in a professional context by reasoning and presenting the ideas clearly, backed up and based on a solid general and specific education.
- B7 Collection of information about issues of biologic interest, analysis and emission of critical opinions and reason them including the reflection about social and/or ethical aspects related to the issue.
- B8 Ability to draft and write independent reports or projects related to the biological field. Communicate through verbal or written presentations and develop a logical argument in a professional context where it is shown skills acquired in this degree program.
- B9 Motivation to achieve innovative and proactive actions based on accomplished background from courses attended, background from current topics checked (I+D) (Research and Development, Environment, Biomedicine, Bio production...) and background obtained from internships made in the business network.
- B10 Development of analytic and abstraction skills, the intuition and the logical and rigorous thought through the study of biology and its uses.

- B11 Ability to communicate in detail and clearly: knowledge, methodology, ideas, issues and solutions to all audiences (not only qualified but unskilled in Biology).
- B12 Ability to identify their own educational necessities in the biology field and in concrete labour areas and to organize their learning with a high grade of autonomy in any context.
- C25 Gathering background information, develop experimental work and analysing data results
- C26 Participating in conducting, writing and producing projects on Biology
- C27 Developing and monitoring management systems and quality control on Biology
- C29 Helping and evaluating scientific, technical, ethical, legal and socioeconomically aspects related to Biology.
- C31 Knowing and handling technical and scientific apparatus.
- C32 Knowing and handling basic or specific key concepts and terminology
- C33 Understanding the social projection of Biology.
- D1 Development of capacity of analysis and synthesis
- D2 Acquisition of the organization and planning capacity for tasks and time
- D3 Development of oral and writing communication abilities
- D4 Acquisition of foreign language knowledge related to the study field
- D5 Use of computer resources related to the study field
- D6 Research and interpreting of information from different sources
- D7 Resolution of issues and decision making in an effective way
- D8 Development of the ability of independent learning
- D9 Ability to work in collaboration or creating groups with an interdisciplinary character
- D10 Development of the critical thinking
- D11 Acquisition of an ethical agreement with the society and the profession
- D12 Respectful behaviour to diversity and multiculturalism
- D13 Sensitivity for environmental issues
- D14 Acquisition of abilities in the interpersonal relationships
- D15 Development of creativity, initiative and entrepreneurial spirit
- D16 Acceptance of a quality commitment
- D17 Development of the self-criticism ability
- D18 Development of negotiating power

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
The aim of the Final Degree Project is that the student put knowledge and skills acquired during the Degree into practice.	A1 A2 A3 A4 A5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	B1 B2 B3 B4 B5 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18	D1
To apply knowledge, abilities and technologies of biology in aspects related to the development and implementation of management systems and quality control.	A2 B8 B12	C27	D11 D16
To obtain information, develop projects and interpret results.	A2 A3 B7 B8	B1 C25 C26 D7 D8	D2 D6 D11 D15

To participate in the direction, writing and execution of projects of biological scope.	A2 A5	B1 B2 B4 B6 B8 B12	C25 C26 C27 C33 D9 D11	D2 D5 D6 D7 D9 D11 D15 D16 D18
To understand the social projection of biology and its impact on professional practice, as well as to know how to use knowledge to teach and disseminate.		A3 A4	B7 B11	C33 D3 D11
To apply the knowledge acquired for advising, supervise and assess scientific, technical, ethical, legal and socio-economic aspects related to biology.		A3 A4	B6 B7	C29 D7
To know and to handle concepts, terminology and scientific-technical instrumentation related to biology.	A4	B4	C31 C32	D3 D4 D5

Contents

Topic

The Final Degree Project does not have its own (*)-contents. However, the details of its organization are indicated below.

The subject Final Project will be organized on the basis of three activities that the student will have to carry out appropriately:

1. Development of an original work related to one of the multiple fields of biology or its professional application. The type of project should be limited to these sections:
 -Experimental work that is developed in the laboratories of the faculty of Biology or in other UVigo research centers of biological scope.
 The work will be done under the supervision of a professor (tutor) assigned to this subject.
 There are different types of final degree project for which students can choose:
 -Type A: offered by professors of the degree. At the beginning of the academic year students must choose a project topic among those offered. The Final Degree Project Committee will establish the norms and deadlines that will govern the awarding to the students of the topics proposed by the professors.
 - Type B: proposed by students and agreed with a professor of the degree who will supervise the work.
 -Type C: proposed by students to be carried out in institutions other than the UVIGO with which there is an agreement. This type of work will imply the existence of an academic tutor from the institution and a person from the external entity who will act as a co-tutor.
 -Type D: subject to students with special educational needs.
 -Type E: developed by students within the framework of a mobility program.

The particular characteristics of each of these types of work, as well as the rules that govern them, are included in the regulations of the Final Degree Project in Biology.

2. Delivery of a written report in time. It will be focus on the project carried out by the student. The characteristics of the report and the deadlines for delivery will be established sufficiently in advance by the Final Degree Project Committee.
 3. Presentation and defense of the work before an Evaluating Board that will evaluate and grade it. The rules of presentation and defense of the project will be established by the Final Degree Project Committee, in agreement with the approved rules.

Planning		Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Mentored work		20	380	400
Project		1	39	40
Presentation		1	9	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Mentored work	The final degree project will be carried out under the supervision of a professor (tutor). The function of the tutor will consist on supervising and guiding the student in the subject, methodology, elaboration, presentation and any other academic aspect related to the final project. The rules governing the tutorial function are included in the Regulations for the Final Degree Project of the University of Vigo and the Faculty of Biology.
Project	
Presentation	

Personalized assistance

Methodologies Description	
Mentored work	An academic supervisor will guide the student during the completion of the final degree project. He will monitor the work and participate in its evaluation, in agreement with the regulations approved for this subject.
Tests	Description
Project	The student will develop an original project autonomously and under the supervision of a tutor, in which he/she will demonstrate the skills acquired during the degree. At the end of the project, he/she must present the results of the project in a report, according to the established rules. The student will also make a presentation of the report in front of the examining board, the project and the report constituting the highest percentage of the grade obtained in the subject. The tutor will also supervise the report and the presentation, helping the student to complete the final project.

Assessment		Description	Qualification	Training and Learning Results
Mentored work		The supervisor will issue a tutorial evaluation report that includes different items aimed at assessing the acquisition of competences and skills by the student. The tutor's rubric model is approved by the Final Degree Project committee. The following link address to a model used in the 2022-23 academic course, which can serve as a reference for the 2023-24 academic course. http://bioloxia.uvigo.es/docs/docencia/grado/tfg/TFG_informe_tutor.pdf	25	A1 B1 C25 D1 A2 B2 C26 D2 A3 B3 C27 D3 B4 C29 D4 B5 C31 D5 B6 C32 D6 B7 C33 D7 B8 D8 B9 D9 B10 D10 B12 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Project		The student must submit a report of the project in which the main details of the work done will be included. In the following link you can consult the rules for the elaboration of the report in the academic year 2022-23, which can serve as a reference for the academic year 2023-24. https://bioloxia.uvigo.es/gl/docencia/traballo-fin-de-grao/	35	A1 B2 C25 D1 A3 B5 C26 D3 A5 B7 C27 D6 B9 C32 D7 C33 D10 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Presentation		The student must make a presentation of the project in front of the panel and discuss with its members about the different aspects of the work done.	40	A2 B6 C32 D3 A4 B8 D5 B11 D15

Other comments on the Evaluation

End of Degree Project Evaluation Board

The Evaluation Board will be formed by three professors of the degree and will be appointed at the proposal of the Final Degree Project committee. As many boards as necessary will be formed, with their corresponding alternate members, to guarantee the proper development of the evaluation process.

End of Degree Project report

With sufficient time in advance, the Final Degree Project committee will establish the deadlines for the presentation and defense, as well as the delivery of a project report. Failure to submit the report within the established deadline will result in the non-presentation to the evaluation process.

Students will have a regulation for the elaboration and presentation of the report. For the 2023-24 academic year, these regulations will be available on the faculty website and on the teaching platform.

Presentation and defense of the Final Degree Project

The Evaluating Board will publish in advance the order of presentation, place and time of the evaluation sessions, which will be available to all students.

Grades

At the end of the evaluation process, the Evaluating Board will publish jointly the grades received by the students.

If a student passes the tutor's evaluation, but obtains a failing grade in any other section of the Final Degree Project, the examining board will provide the student and his/her tutor with a report containing recommendations for improving the work at the next opportunity. In particular, it will be emphasized if the negative grade obtained by the student can be recovered in a second opportunity in the same course or if, on the contrary, the student must complete the whole work in another academic year.

Second chance

The student may recover in a second opportunity of the same term those aspects that did not exceed in the first, as long as the report obtained by the evaluating board in the first opportunity so specified.

The Final Degree Project Committee will establish in advance the terms that will govern the evaluation process in the second opportunity. It will include the deadlines for the submission of the defense request and the tutor's report. It will also specify the date, place and time of the presentation and defense of the project.

Schedule

The final degree project does not have an established schedule; each student will establish their schedule according to the supervisor, usually during the second term of the academic year.

Dates scheduled for the evaluation in the 2023-24 academic year

Official dates were approved in the Faculty Board. See link: <http://bioloxia.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Applicable regulations

The Final Degree Project Regulations of the University of Vigo, approved in "Consello de Goberno" is available at: http://www.uvigo.gal/opencms/export/sites/uvigo/uvigo_gl/DOCUMENTOS/alumnado/TFGNovo_Def_Uvigo.pdf

The Regulations of the Faculty of Biology for the completion of the Final Degree Project, approved in "Xunta de Facultade" is available at: http://bioloxia.uvigo.es/docs/docencia/grado/tfg/normativa_TFG_facultad_biotologia.pdf

Ethical issues

Plagiarism will be strictly prosecuted in the final degree projects, especially in the elaboration of the final report, being a reason for failure in the subject. The unjustified use of artificial intelligence programs is not allowed either.

Sources of information

Basic Bibliography**Complementary Bibliography**

Recommendations

Other comments

Recommendation for enrollment in the course:

- In order to apply to enroll in the Final Degree Project the student must have passed all the necessary credits to obtain the official degree title, except those corresponding to the project itself, either by passing the corresponding subjects or by recognition.
- In order to be able to apply for the presentation and defense of the Final Degree Project, the student should have passed all the necessary credits to obtain the degree, except those corresponding to the project itself, either by overcoming the corresponding subjects or by recognition.

Therefore, it is highly recommended that students register for this subject only if they have a certain security of being able to pass all the credits enrolled in the academic course.

Regulations of the Final Degree Project and information on the planning of the subject in the course are available at:
<http://bioloxia.uvigo.es/en/teaching/end-of-degree-project>

Mobility programs:

Final degree projects can be carried out within a student mobility program, stating their characteristics in the respective study contract. Students who opt for this modality must have the approval of the mobility coordinator of the faculty and the coordinator of the subject Final Degree Project. Therefore, it is recommended that these processes be initiated sufficiently in advance.
